

LLUCMAJOR

de pinte en ample

FIRES 2001

100 cl.

25% vol.

2

XARO P
d'en

CORI

F. Vidal

Elaborado por Destilerias F. Vidal Catany, S.L. - C. San Francisco, s/n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7/5497 - Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182/PM

EDITA

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

INFORMACIÓ I PUBLICITAT

C/. Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor)

DIRIGEIX

Catalina Font

COL·LABOREN

Sebastià Alzamora	Ignasi Barceló
Miquel Barceló	Miquel Bezares
Antònia M. Bonet	Llúcia Caldés
Celso Calviño	Francina Capellà
Miquel Cardell	Sebastià Cardell
Joan Clar	Antònia Font
Bartomeu Font	Joana Font
Catalina Garau	Maties Garcias
Miquel Janer	Franc Jaume
Joan Jaume	Coloma Julià
Aina M. Llompart	Antoni Llompart
Jaume Manresa	Llorenç Mascaró
Antoni Monserrat	A. M. Monserrat
Joan Monserrat	Francisca Mut
Guillem Oliver	Jaume Oliver
Margalida Palou	Bartomeu Prohens
Nanda Ramon	Damià Roig
Sebastià Rubí	Josep Sacarès
Miquel Sbert	Tomeu Sbert
Catalina Serra	Joan Socies
Gabriel Thomàs	Arnau Tomàs
Jeroni Tomàs	Antoni Vadell
M. del Mar Vanrell	Bàrbara Verdera
Francesc Verdera	Biel Vich

IMPRIMEIX

TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

El pensament de la Revista s'expressa
només a través de l'Editorial

Editorial

2001. L'esclat i les fires

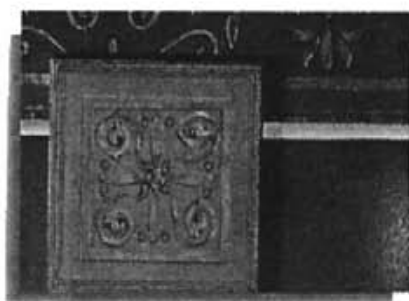
L'onze de setembre fórem espectadors astorats d'un atac terrorista als nuclis emblemàtics del poder econòmic i militar mundial. Unes escenes televisades en directe que provocaren un calfred brutal i global. El desastre i les seves implicacions i conseqüències, així com les causes del succés -mai cap causa no pot justificar la violència carnissera- han provocat una sacxada al món occidental panxacontent i al món oriental en crisi perpètua. El món primer, el segon i el tercer s'enfronten, de cop i volta amb una sorprenent, segons que sembla, per als serveis d'intel·ligència (?) més poderosos de la terra-. Trastalsos emocionals; terror davant una altra guerra mundial possible; crisi econòmica aguditzada; exaltació dels instints agressius latents a diferents societats... el món i la bolla en estat d'alarma. Dolor i ràbia. Inseguretat. Incertesa. Impotència. Diluvi informatiu. Imatges apocalíptiques. El pitjor cinema feixistitzant fet realitat incontestable. Inquietud mediàtica, social i personal...

Amb el setembre, a Lluçmajor, les fires. En aquest context caòtic i neguitejador, arriben al nostre poble uns dies que una tradició de quasi cinc-cents anys ha dotat de singularitat pròpia. Les fires llucmajoreres, com totes les fires de casa nostra, originàriament agràries, progressivament comercials, promocionals i d'esplai, han tingut des dels inicis un component convivencial, una dimensió lúdica i festiva. Acabades les calor i les feines d'estiu, el temps de fires esdevenia parèntesi relaxat idoni per a la compra-venda dels productes necessaris, però també per a l'encontre. Familiars i amics. Residents a la vila i no residents. Curiosos. Gent amb ganes de bulla... Amb els pas dels anys, el temps de fires -focalitzat més intensament a l'entorn de les jornades de la "darrera fira"- ha mantingut i augmentat l'aspecte de temps apte per a la fraternitat i la companyonia per damunt d'altres facetes.

A les fires arreu, però a Lluçmajor amb molta i creixent intensitat, la gent hi participam amb voluntat de gaudir: la satisfacció de veure de bell nou els amics enyorats; la joia de viure i veure els carrers atapeïts de llucmajorers i de forans -sembla com si cada any en venguessin més de visitants- que enraonen davant els llocs de venda; la corredissa dels infants pels llocs de jocs i de consum de mil llepolies; la nostàlgia d'aquelles i d'aquells que encara saben assaborir el plaer de la compra d'una greixonera portolana; el component tragicòmic d'algunes de les "aportacions artístiques" al "panorama"; el renou, els embussos, la gresca i aquell ai al cor per la pluja que amenaça però no acaba de fer... El ritual -autoritats de vint-i-un botó marxant en processó civil, la gent que badoca, la gent que riu, la gent que parla, fins i tot la gent que s'avorreix o s'irrita davant bestieses constatables- és un aliatge peculiar de fets i de sentiments que dona com a resultat l'expressió de quelcom que, tot i els defectes evidents, deixa un pòsit d'alegria a l'esperit. És aquest un dels valors que deriven de la convivència en pau.

Immersos en la tragèdia, colpits per l'esclat, temerosos pel que pot venir, aclaparats per la duresa d'un món que hem fet absurd, dividit entre uns que tot ho tenen i uns altres que no tenen res. Un món aspre i violent que no sap trobar espais de comunicació, de diàleg i de concòrdia sinó d'odi i de violència. És magre l'espai que resta per a l'esperança en un temps com el nostre.

Però les fires són aquí i el seu esperit conté engrunes de continuïtat i d'aprofundiment en la recerca del que ens agermana i no del que ens fa estranys. L'esperit de les fires pot contenir una aposta per la convivència en pau que implica reflexió i acció contra la injustícia... Sense caure en la ingenuïtat més ridícula gosàriem expressar un desig: que aquests components positius que vivifiquen les nostres fires poguessin servir per contribuir a generar en els cors dels homes i les dones d'arreu del món -i sobretot dels dirigents mundials- que són els valors de la justícia i de la solidaritat els fonaments on cal construir la societat mundial del futur, si és que encara ens queda un punt de lucidesa i de voluntat de fer de la vida a la terra allò que sembla essencial per a la supervivència de la humanitat sencera.

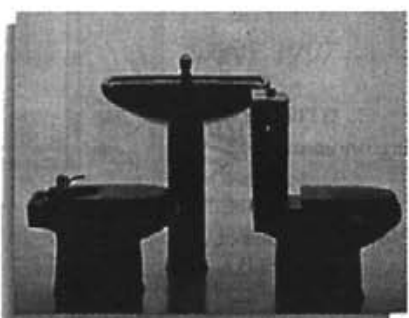

BANYS, TRESPOLS I REVESTIMENTS,
CALEFACCIÓ, AIRE CONDICIONAT...

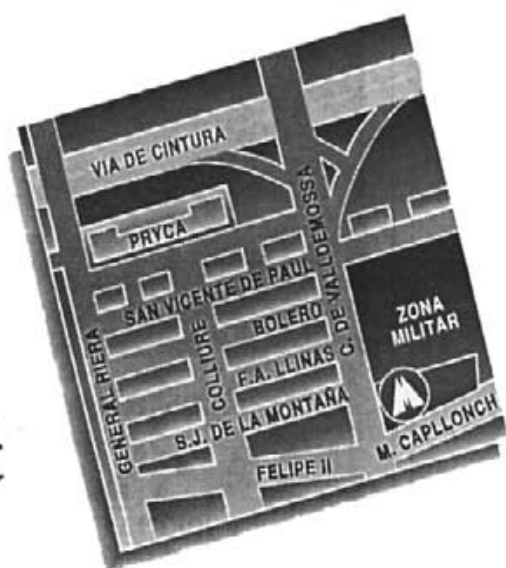

TOT

de Massanella

Roca

MASSANELLA S.A.

Ctra. de Valldemossa, 44. - Tel 75 03 45 - Palma

Problemàtica construcció d'un centre d'ensenyament privat

Arnau Tomàs

En el plenari ordinari mensual celebrat per l'Ajuntament de Lluçmajor, entre els temes aprovats més importants, hi figura la proposta d'una convocatòria de concurs del projecte de construcció d'un centre d'ensenyament privat a la urbanització de son Verí Nou, lligada a l'aprovació de la modificació puntual del Pla Parcial d'Ordenació del Sector III de l'esmentada urbanització.

Aquesta proposta va ser aprovada amb el vot a favor del govern municipal i el vot en contra de l'oposició formada pel PSM, PSOE i UM. El portaveu dels socialistes, Gori Estarells, va dir que no estava en contra de la construcció d'aquest centre d'ensenyament privat de la seva confecció, projecte que va qualificar de "pegat", que no se sap on comença ni on acaba. Joana Ll. Mascaró, del PSM, va explicar que no es pot utilitzar el solar de l'Ajuntament en la construcció de centres privats, i que la urbanització es va fer per a edificis petits.

El batle, Lluç Tomàs, va contestar que tot i que l'Ajuntament cedeixi un solar per a aquest centre, la concessió administrativa serà de l'Ajuntament i que aquesta és més elevada que no el preu del solar. "No faceu -va dir el batle a l'oposició- mals pronòstics sobre aquest projecte, que no us torneu a equivocar com ho heu fet amb el Polígon industrial de son Noguera". I Joaquín Rabasco, va afegir que amb aquest centre la llibertat d'ensenyament en dos idiomes seria garantida.

La resta d'assumptes aprovats varen ser:

- Concessió de dues estatuets de "S'Espigolera": a l'arquitecte Sebastià Gamundí Boscana i al fotògraf Antoni Catalunya Jaume.

- Canvi de noms a tres carrers, amb els de Bartomeu Sastre Garau i Gabriel Ramon Julià, que varen ser batles, i a sor Teresa, missionera dels Sagrats Cors.

- Sol·licitud de 2 milions de subvenció al CIM per a la Fira d'Artesania.

Abans de la celebració d'aquest plenari, va prendre possessió i jurà el càrrec, la nova regidora del PP, Maria Cristina Pomar Bonnín, en substitució de Josep M. Mòjer, que va dimitir per motius laborals. ♦

Caliu a les festes de la Mercè

El passat dia 22 de setembre, el Grup "CALIU" va actuar a Barcelona, a la plaça Sant Jaume, dins dels actes culturals que l'Ajuntament de Barcelona organitza amb motiu de les festes de la Mercè.

Després de la petita gira que va realitzar per terres catalanes (Gavà i el Lluçanes), el grup Caliu, tornà a Catalunya, aquesta vegada dins el marc de les festes de la Mercè, al "Mercèfolk", convidats per l'Ajuntament de Barcelona i amb la col·laboració del Govern de les Illes Balears (Cultura i Joventut) i el CODEFOC.

Els components de CALIU, són un grup d'amics de formació musical que va des de la música clàssica al rock passant pel jazz, units per a la música popular mallorquina. El seu objectiu és interpretar el repertori tradicional sense renunciar a donar-li un aire actual, tot i afegint-hi peces pròpies. ♦

Manualitats Es Vall és el nou local que ha obert n'Antònia Sastre Moll al C. Vall, 115. Es venen figures de decoració per pintar amb la tècnica de policromat, fetes amb fang i roba o amb marbre, i altres objectes de decoració de fusta (portaretrats, caixetes...)

Per al tractament adequat de tots aquests objectes s'organitzaran cursos amb monitors especialitzats en aquestes tècniques.

També es ven argila polimèrica blana, no tòxica, que endureix si se cou a un forn domèstic. ♦

Festa del PSM a Lluçmajor

N.R.T.

El passat dia 14 de setembre va tenir lloc al passeig de Jaume III un acte organitzat per l'agrupació local del PSM. A més de celebrar els 25è aniversari de la fundació del partit, es commemorava l'equador de la legislatura després de dos anys de govern en el Pacte de Progrés.

L'encarregada de presentar l'acte va ésser Joana Lluïsa Mascaró, cap de llista del partit a Lluçmajor i regidora del PSM a l'Ajuntament.

L'acte va incloure la projecció d'un vídeo sobre la història del PSM editat amb motiu dels primers 25 anys del partit. També va incloure un senzill i sentit homenatge a qui va ésser el primer regidor a Lluçmajor, Maties Garcias.

Les intervencions, que varen fer balanç de la feina feta i varen exposar projectes del futur, varen anar a càrrec de Mateu Morro, secretari general, i Pere Sampol, portaveu institucional i vicepresident del Govern de les Illes Balears.

Quant a la part musical, varen ésser molt celebrades les actuacions de Caliu, Pla Forana i Espirafoc.

L'acte va ésser molt animat i força concorregut i, gràcies al bon ambient i al ball, es va poder fer front a un aïret gelat que augurava una tardor més fresca i humida del que darreament és habitual. ♦

L'Institut de S'Arenal ja té més de 800 alumnes

Tomeu Sbert

Foto: Jaume Llinàs

L'IES de s'Arenal ha començat aquest curs 2001/02 amb 825 alumnes, i aquesta és, sense cap dubte, una xifra important, i una demostració clara i llampanant de l'extraordinari creixement de la nostra zona en els darrers anys. Com a detall comparatiu, valgui el del curs 1969/70 en què existia una escola mixta a s'Arenal de Llucmajor, situada al carrer de Sant Bartomeu amb una sola mestra, Soledad Fajardo i amb 32 alumnes.

Anys més tard es varen construir els edificis escolars de s'Algar i el de son Verí, al carrer Dragonera, a part de l'escola de Sant Vicens de Paül que ja funcionava des de molt temps enrera.

S'Arenal a més de sol i platja, i de turistes, té amb l'institut i altres centres docents, un moment i un futur esperançador quan parlem del món cultural. No només s'Arenal sinó el seu entorn. Joan Jaume Sastre continua com a director de l'esmentat institut, amb 86 professors. També hem de dir que aquest IES ja té una secció situada al carrer Diego Zaforteza a la part arenalera de Palma, que dirigeix Joan Salvà Caldés, també llucmajorer, i fins el curs passat director del CP Es Tamarrells.

La torrentada

La notícia arenalera més comentada del mes de setembre va ser la del dia 6, quan al vespre es descarregà una importantíssima tempesta d'aigua i de vent, amb trons i llamps a rompre. Hi hagué inundacions a molts soterranis i els perjudicis econòmics han estat grans pels comerciants que es venen afectats a més de les cases particulars. Pel Torrent d'es Jueus la torrentada va estar a punt de sortir per les voreres, cosa que no s'havia vist mai. La baixada d'aigües estava mesclada amb terra roja, pedres, branques i arbres, la qual cosa va ser motiu de molta preocupació.

Tanta de sort que no es varen produir danys personals.

La Darrera Fira

Molta gent de s'Arenal té per costum anar a la Darrera Fira de Llucmajor. Enguany també hi anirem. Els molts actes anunciats faran que la ciutat llucmajorera torni a ser per unes hores la capital de Mallorca. Només falta que el bon temps acompanyi.

Notícies breus

Sembla que va de bon de veres això d'adequar el que fou el fort d'Enderrocat i convertir-lo en un hotel de luxe amb 25 habitacions.

- Es construirà una església a Badia Gran, en un solar donat per Alberto Fongini. Benefi la col·locació de la primera pedra mossèn Andreu Genovart.

- També a la mateixa urbanització es va procedir a la inauguració d'un local per a persones majors. Va presidir l'acte Maria A. Munar, presidenta del CIM, juntament amb el batle de Llucmajor, Lluç Tomàs i el president de la societat, Jaume Riera.

- El comissari en cap de la policia nacional de la Platja de Palma (Palma i Llucmajor), Alfons Pérez Jiménez, ha estat destinat a la prefectura superior de Palma.

- Boni Alzina Soler, un arenaler d'adopció que ara viu a Londres, va fer la treta d'honor del partit Arenal-Santanyí.

- Magdalena Cardell Vidal "d'es Molí" compleix aquest mes d'octubre, 102 anys. És la mare de Miquel Contestí Cardell, expresident del Reial Mallorca.

- A les instal·lacions esportives del Tennis Arenal es disputà el campionat de Balears de petanca per tripletes en el qual va triomfar el CP Costa Verda. Organitzat pel CP son Verí i la Federació balear.

- Vanessa Pieras Cabot, arenalera

Vanessa Pieras Cabot, una altra arenalera que ha estat proclamada "Miss Balears 2001". L'any passat ho fou Sabina Andreu Muntaner.

nascuda fa 22 anys, fou la guanyadora del concurs Miss Balears. Vanessa representarà les illes en el concurs de Miss Espanya. Enhorabona i sort. ♦

Els recursos vegetals de Lluçmajor

El pregó *Els recursos vegetals de Lluçmajor*, del senyor Lleonard Llorens Garcia, inaugurarà, com mana la tradició, les fires llucmajoreres.

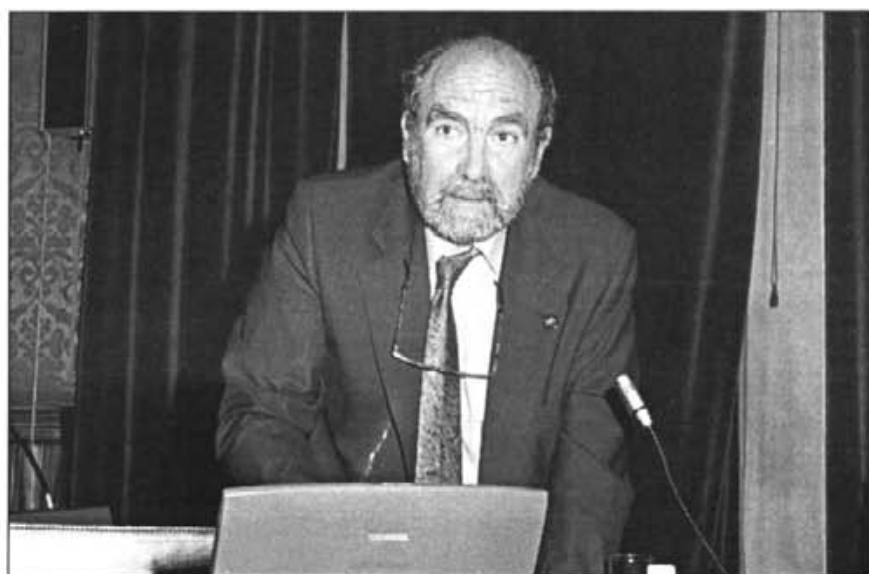
Francina Capellà
Margalida Palou
Foto: Coloma Julià

El pregoner va ser presentat pel senyor Climent Ramis, llucmajorer i company seu de la Universitat.

Enguany el nostre pregoner, com a bon professor, ha donat un enfocament didàctic a l'exposició, la qual cosa ha fet que el públic pogués seguir amb facilitat la seva disertació, gràcies a l'aplicació del programa Power Point, que permet la projecció d'imatges i el seguiment del tema mitjançant un esquema amb els punts principals. Per tant el segle XXI s'ha notat també en un acte tan tradicional com aquest.

Però segurament voleu saber alguna cosa més sobre el senyor Lleonard Llorens Garcia. Com ell mateix ens ha contat, no té cap vinculació directa amb Lluçmajor però hi ha dos fets que l'hi relacionen. El primer és haver nascut al Coll d'En Rabassa (1946) a cinc metres de l'antiga carretera de Lluçmajor, on vivien alguns llucmajorers treballaven de trencadors a les pedres. El segon motiu, molt més important i entranyable, ens l'explicà així: *mon pare era farmacèutic però la seva gran afició era la botànica i cada dijous horabaixa, com que no hi havia escola, em venia a cercar per anar a fer fotografies per tota la marina llucmajorera. Partíem amb una moto Guzzi i anàvem pel Cap Enderrocat, Cala Blava, Puig de Ros i el Cap Blanc. Aquest és el paisatge natural que forma part de la meua infantesa. És el paisatge rural i natural que més record. El meu pare i la marina de Lluçmajor em varen ensenyar, no únicament a mirar, sinó a veure i trobar coses a un lloc on sembla que no hi ha res.*

El nostre pregoner és botànic. És doctorà en farmàcia amb la tesi *Introducción a la taxonomía numérica del género Limonium de la isla de Mallorca*. Ha estat professor de les universitats de València, de Barcelona i, des de l'any 1976, ho és de la Universitat de les Illes Balears. Ha centrat la seva investigació en l'estudi de la vegetació i la flora de les nostres illes. Ha col·laborat amb articles a nombroses revistes especialitzades com *Biologie et Écolo-*

gie Méditerranéenne, Lazaroa, Botanical, Journal of Linnean Society.

El títol del pregó també hagués pogut ser *la singularitat dels recursos vegetals de la marina Lluçmajor*. Segons l'autor, la nostra flora és més singular que variada. La marina de Lluçmajor té un relleu escàs, d'una geologia molt uniforme i un clima sec i càlid. Aquestes característiques fan que la nostra flora, dins un ambient pobre, de sol prim, sequera i pluges torrencials i irregulars, tenguí una singularitat especial. Representa un model de funcionament en clima àrid. Com a exemple d'aquesta singularitat, podem dir que el Pi de Cecília (*Pinus halepensis* var. *ceciliae*), tot i que no és una espècie forestal exclusiva de la marina, fou descobert a Son Albertí pel nostre pregoner i el seu pare, en una de les seves passejades. Li posaren el nom de la seva mare, en homenatge a la paciència d'haver de quedar molts de diumenges horabaixa llegint dins el cotxe.

L'exposició del pregó remarca que els elements que defineixen la flora llucmajorera són la gran diversitat de pastures primes, formada de plantes petites, de cicle de vida curt, que són les que necessiten poca aigua. Aquestes són típiques de la Mediterrània i són molt esteses per la nostra marina. També s'hi poden trobar plantes exclusives i altres de rares, comunes a llocs llunyans com Malta o Austràlia. Per altra banda tenim les basses, des de conquets fins a grans bassals, situades, la

majoria de vegades, devora barraques de roter o talaiots, que devien cercar la proximitat de l'aigua. No hi trobam plantes endèmiques però sí d'especials, com per exemple, falgures de quatre fulles.

La darrera singularitat són els talussos, els penya-segats de la marina, girats cap a migjorn, que, sovint per la seva exposició, tenen un nivell d'insolació i una temperatura més alta de l'habitual, a més són un refugi per a la cria de les aus marines que hi deixen fons que, després és aprofitat per plantes especialitzades, com si fos adob d'un corralet. El resultat n'és una flora semblant a la d'Àfrica o d'un lloc més meridional.

El senyor Llorens considera que valorem poc les plantes. Tal vegada per influència anglesa donam més importància a les aus. Per tant, remarca la necessitat de protegir-les i diu que la millor manera d'aconseguir-ho és donant-les a conèixer. *Allò que es coneix s'estima*. El nostre pregoner se sentirà satisfet si aquest pregó ens fa conèixer i estimar una mica més la nostra flora. *Qui té una bassa té un patrimoni, no la pot fer malbé. Som partidari de mantenir l'ús tradicional de la marina. Les entitats han de protegir el patrimoni natural i cultural però el poble ha de pressionar perquè ho facin.*

Nosaltres ens afegim als seus desitjos i proposam que l'Ajuntament doni suport a iniciatives, com itineraris, etc, per donar a conèixer la nostra flora. ♦

CENTRE D'ESPECIALITATS MÈDIQUES

Medicina General
Pediatría
Cardiologia i Aparell Respiratori
Neurologia
Aparell Digestiu
Anàlisis Clíniques
Cirurgia General
Nutrició i Dietètica
Dermatologia
A.T.S. (Infermeria)
Psiquiatria
Psicologia
Ginecologia i Obstetrícia
Angiologia i Cirurgia vascular

HORARI:
de les 9'00 h.
a les 21'00 h.

**IMEQBA
CAN PLANAS**

Clínica Dental
Odontologia
Medicina Estètica
Ortodòncia
Maxilo Facial
Traumatologia i Cirurgia Ortopèdica
Ortopèdia
Rehabilitació i Fisioteràpia
Oftalmologia
R.X. Radiologia ...
Ecografies
Otorrinolaringologia
Podologia
Centre Auditiu
Endocrinologia

ASSEGURANCES: AXA - ADESLAS - AGRUPACIÓ MUTUA - ASISA - IMECO CAJA SALUD
MEDIFIATC - GROUPAMA - NOVOMEDIC - ONCE - D.K.V. PREVIASA - SANITAS - VITALICI
L'ALIANÇA - WINTERTHUR - LA BOREAL - L'ESTRELLA - ALLIANZ-RAS - MUTUA GENERAL DE CATALUNYA
MUTUA D'ACCIDENTS: FIMAC - FREMAP - ASEPEYO - MAZ - MUTUA UNIVERSAL

Plaça d'Espanya, 56 - Tel.: 971 12 00 64 - Fax: 971 120 426 - C/. Ciutat, 12 - Tel.: 971 12 00 21

8

VOS CONVIDAM AL NOSTRE STAND AL PASSEIG JAUME III, ON PODREU CONÈIXER ELS NOUS MODELS

BONES FIRES I BONA FERMANÇA

FIAT

SERVEI OFICIAL:

TALLERS CAÑELLAS - ROTGER

C/. Hispanitat, 19 - Tel.: 971 66 06 47 - Lluçmajor

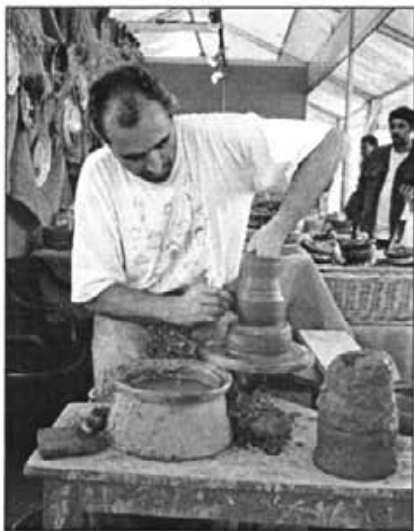

I Fira d'artesanania popular a Llucmajor

Antònia Font

Fotos: C. Julià

El primer cap de setmana de fires d'enguany ens ha presentat una novetat important que esperam que continuï, millori i creixi en els pròxims anys: la I Fira Artesana de Sant Miquel. La mostra, que fou inaugurada el dia del patró però que ja havia obert les portes el dia abans, arribà a reunir més de cinquanta artesans de l'illa que presentaren una obra d'allò més variada, tant pel que fa

als materials com al disseny.

L'afluència de públic fou realment notable, sobretot el dissabte i el diumenge, i la passejada ben entretinguda: cordadors de cadires, pintura, brodats, floreres, test i ceràmica, vidre, joguets, mobles, roba... res, que el qui volgué va poder mirar ben prest. Sens dubte, però, el més divertit i entretingut, i l'estand que va cridar més l'atenció, foren els músics de jazz que donaren a la mostra un punt de bulla que va

estar molt bé. El fet que ens trobàssim en ple estiu de Sant Miquel, va acabar d'arrodonir la festa.

El que també era interessant era el cartell d'aquesta fira nova, que enguany havia realitzat el pintor Pere Emili, i el catàleg que recollia una breu fitxa de cada expositor. Així doncs, els que no hi pogueren anar, ja ho sabeu, l'any que ve ens veurem i, per tots, que les fires acabin amb bon temps i una fermança perhom. ♦

Muévete con Renault Tres pilares muy importantes para que tu vida no se pare:

- Vehículo de Sustitución.
- Menú Amarillo sin cita previa.
- Servicio de Asistencia 24 horas.

Y muchos más servicios a tu disposición:

- Exposición: Vehículos Nuevos y Vehículos Ocasión.
- Servicio Post-Venta: con mecánica, electricidad y carrocería.
- Vehículos de demostración.
- Boutique Renault.

SERVICIOS RENAULT. Nos movemos para que no pares.

RENAULT

Agencia RENAULT
BARTOMEU JAUME NADAL, s.a.

Ronda Míjorn, 123 - Tel.: 971 66 01 40 / 971 66 01 41 - LLUCMAJOR

Concert àries i duets d'òpera

Isabel Rosselló (soprano), Claudio Arais (baríton), Bartomeu Jaume (pianista) intèrprets del Concert Àries i Duets d'òpera.

El passat diumenge 30 de setembre diada de la segona fira va tenir lloc a la capella de les germanes dels Sagrats Cors, el concert abans esmentat.

Isabel Rosselló (soprano) completa els seus estudis al Conservatori de Palma amb classes magistrals d'Elena Obraztsova, Victòria dels Àngels, Monserrat Caballé, etc. Claudio Arais (baríton) es forma des dels set anys a Porto Alegre (Brasil). Estudia a l'Escola Superior de Música i Arts Dramàtiques d'Hamburg (Alemanya). Ha estat Professor assistent a Milà i professor de tècnica vocal a Rio de Janeiro (Brasil). Bartomeu Jaume (pianista) llucmajorer, professor del Conservatori de València, persona coneguda pels llucmajorers.

Com obertura escoltarem de "Le Nozze de Figaro" de Mozart tres fragments de l'òpera, a continuació "Die Zauberflöte" i per acabar, un fragment de l'òpera "Don Pasquale" de Donizetti.

Dues obres a continuació per a piano

sol: "Plegària de la Infanta de Castilla" i "Preludio al gallo mañanero" per commemorar la figura del compositor espanyol Joaquín Rodrigo.

Ja dins la segona part passarem a las composicions de poemes musicats dels compositors llucmajorers com son "Fuga" amb música del mestre Miquel Janer i lletra de Miquel Cardell que fou interpretada pel baríton Claudio Arais. "Jesús adormit" cançó de bressol i "Ziguzi les trompes sonen" amb música de Tòfol Barrós i lletra de Maria A. Salvà que foren

interpretades per la soprano Isabel Rosselló, i per tancar la segona part fragments de l'òpera "Don Carlo" i "La Traviata" de Giuseppe Verdi foren la cadència perfecta per finalitzar aquesta vetllada de música tant selecta que el públic llucmajorer agreeix una vegada més.

Enhorabona a Isabel Rosselló i Claudio Arais per aquestes veues tan ben compenetrades i a Bartomeu Jaume que amb la seva tècnica magistral dónes vida al que és i vol esser la música. ♦

10

ferreteria
CA'N
JANER
bricolatge

Pl. Espanya, 47. Tel. 66 04 43

Rotonda Llucmajor a Porreres i Campos
Tel. 12 04 47 Fax 66 27 64

LLUCMAJOR

OFERTES DE FIRES DE 2001

EL GALLINER
café-teatre
TEATRE RECREATIVU-LLUCMAJOR

Fora Naves Produccions presenta a
Vivian Caoba en

AIXÒ ÉS
L'INFERN

11, 12, 13 i 14 octubre 22 h

venda anticipada: **Sa Llibreria**, C/ font, 15
reserves: **teatre Recreatiu** tel. 971 120 984
recreativu@mallorcaweb.net

Quatre mots

Margalida Capellà, premi a la millor actriu

Catalina Font

- Quin guardó has rebut recentment?

- Ha estat el premi a la millor actriu al XIII Certamen de Teatre de Consell i del Teatre Principal, aquest passat mes d'agost per la interpretació del personatge "Encarna" a l'obra "A ca magre tot són puces". Aquest guardó és en reconeixement a la tasca que fan els actors i les actrius en aquest tipus de teatre. Enguany també hem tengut dues nominacions: a la millor obra i al millor director, Damià Tomàs.

Esperança Garcías

Cabells

Perruqueria UNISEX

C/. Antoni Maura, 13-B • Tel.: 66 17 46 (Llucmajor)

- Preparau alguna obra nova, actualment?

- Sí, estam preparant una obra titulada "Lluna de mel" l'autor de la qual és el nostre director, Damià Tomàs i segurament l'estrenarem el proper mes de maig. Per manca de temps no ha estat possible presentar-la ara, per les Fires.

- Què ha suposat, per a tu, aquest premi?

- Una gran satisfacció perquè "Encarna" ha estat un personatge que m'ha duit molta feina. És un personatge que estic molt i encara que sembli natural i espontani no ho és en absolut. L'he hagut d'estudiar a fons perquè no és només "fer de fadrina vella" sinó sentir, pensar, moure's... com ella i a més també has de connectar amb el públic. Amb aquest personatge estic les dues hores damunt l'escenari i això és bastant dur. He d'agrair l'ajut dels companyis i el d'en Damià, això sense cap dubte.

- Com veus el panorama teatral amateur a les Balears?

- De grups amateurs n'hi ha molts, però la quantitat de vegades no significa qualitat. Hi ha molts de grups que intenten fer una obreta un pic a l'any, fan el que poden, assagen... però no treballen el personatge i aquesta és la diferència. De grups que treballen, que analitzen el personatge potser n'hi ha dos o tres, com a molt i no hem d'oblidar que no és el mateix sortir damunt l'escenari que interpretar. Dins el mateix amateur també hi ha una escala i això es nota, sobretot quan comences a actuar pels pobles, si agrades et demanen per tornar-hi. Nosaltres, per exemple a Campanet, fa deu anys que hi anam.

Respecte d'aquesta qüestió s'ha de dir també que la Federació de Teatre està per donar suport als grups que comencen i que volen tenir una continuïtat, per estimular-los a tenir constància i a no cansar-se i els ofereix cursos d'interpretació i diversos cursos per ajudar a realitzar una tasca teatral de cada vegada més digna. ♦

FRANCO MÒJER

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES

Instal·lador autoritzat per la D.G.I.

Instal·lacions i reparacions Elèctriques

● Il·luminació	● Antenes
● Aire condicionat	● Megafonia
● Energia Solar	● Telefonía
● Porters automàtics	● Línies B.T.
● Reformes	● Manteniment

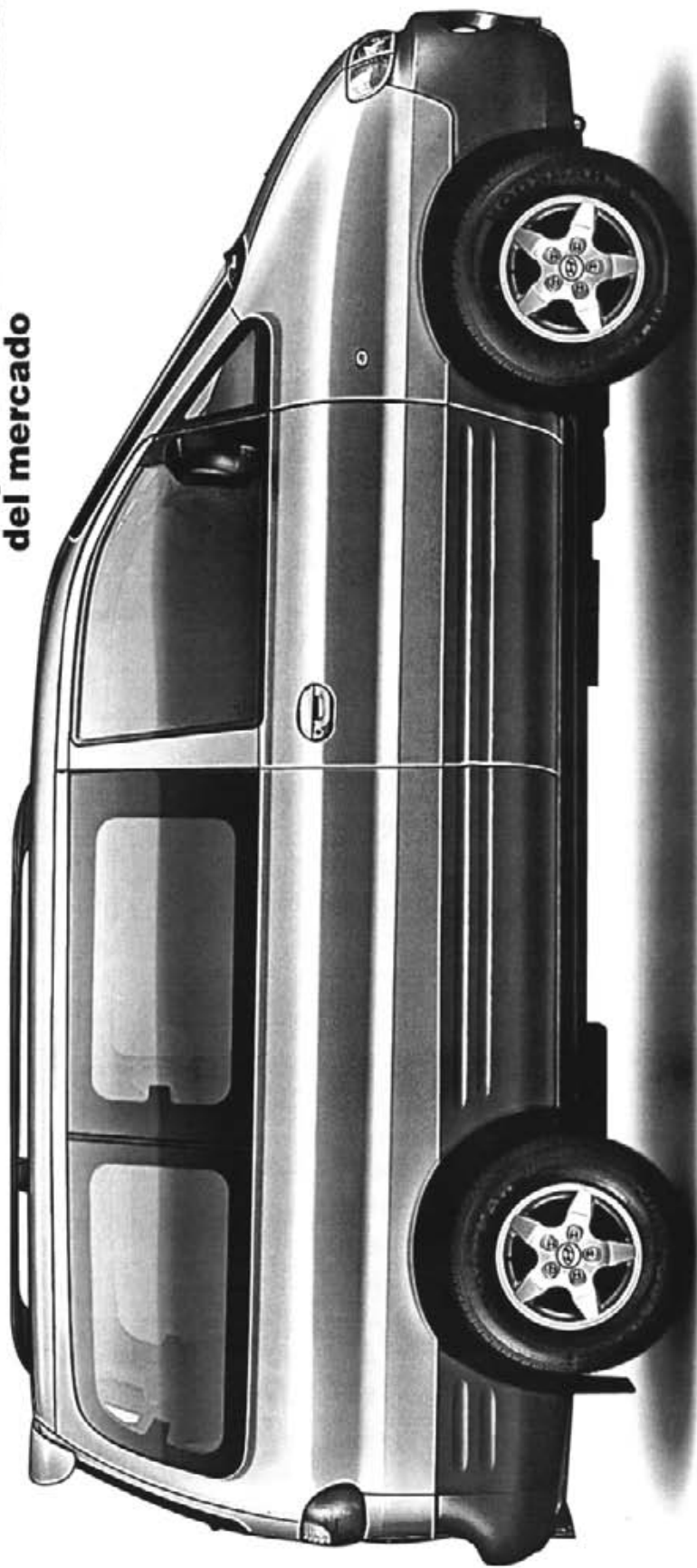
C/. Ramon Llull n° 33 - Llucmajor 07620
Tel.: 971 660 918 - Fax: 971 660 281
Mòbil: 629 270 307

URGÈNCIES ATESES EN 24 H.

H-1

disfruta la vida **HYUNDAI**

El monovolumen con mejor relación habitabilidad-precio del mercado

Versiones de 7 y de 9 plazas. Motor turbodiesel intercooler de 102 cv. Y de serie: aire acondicionado en plazas delanteras y traseras, doble airbag, cierre centralizado, inmovilizador, elevalunas eléctricos, etc

H1 7 Plazas 3.235.000 ptas / 19.442,74 euros
H1 9 Plazas 3.310.000 ptas* / 19.893,50 euros

*P.V.P. recomendado de Fábrica y Distribuidor. IVA y transporte incluidos

SERVEI TALLER MECÀNIC J. TOMÀS

C/ Antoni Maura, 50 - Tel i Fax: 971 66 14 72 - Lleuamajor

3175
PROSINTUS
902 246 902
 www.hyundai.es

Entrevista

Ja són aquí, ja han arribat...

Llucia Caldés i Adrover
Foto: Coloma Julià

José Luis Martínez Ojera i Abel Casco Carretero són dos joves que des de fa relativament poc s'han estrenat a Lluçmajor com a educadors de carrer i hem compartit amb ells una estona per a conèixer amb més deteniment la seva tasca.

- Per a quina empresa treballau?

- Nosaltres treballem en el Grec, que és una associació sense ànim de lucre, la seva seu està a Palma en Es Rafal i és una associació amb un llarg bagatge i experiència amb infantesa i joventut. Dels múltiples programes del Grec, n'hi ha un que és el Programa Socio-Educatiu de Medi Obert, que és on estem treballant nosaltres, que apart de Lluçmajor s'extén a altres municipis com Artà, Es Pla, i també a molts altres termes. Som un equip d'educadors que en aquests moments sumam aproximadament tretze, que anirà variant en funció de la demanda dels municipis.

- Quin temps fa que heu arribat a Lluçmajor?

- Es va signar un conveni entre el Grec i l'Ajuntament de Lluçmajor el passat mes de febrer, que va ser quan va començar José Luis Martínez, al ser un lloc molt extens, amb molta població infanto-juvenil en un àmbit molt dispers. Es va plantejar l'augment de l'equip i va ser quan al juliol es va incorporar Abel Casco.

- Què és un educador de carrer?

- La primera fase de la nostra feina és la del reconeixement del medi en el qual treballem, arribes al territori on treballaràs i això significa que ens posam al dia dels recursos que existeixen en el municipi, entitats, de la situació política, econòmica, sociodemogràfica del poble, entre d'altres. És una fase d'exploració i arrel d'aquesta informació començam a detectar les necessitats, motivacions, interessos... i en funció d'això establim un pla general de feina, realitzant un pla més específic d'actuació.

- Quines zones abarreau?

- A Lluçmajor poble hi ha n'Abel i en José Luis està a S'Arenal, i la resta

de territori és compartida, estam parlant dels 12 o 13 nuclis de població apart de Lluçmajor poble i s'Arenal poble.

- Amb qui treballau?

- Amb la població infanto-juvenil del municipi de Lluçmajor, des de 5 a 20 i tants anys, però cal esmentar que l'edat no és significativa.

Al.lots/es i joves com tu o com jo que en un moment donat podem tenir factors de risc o necessitats, que molts cops solen anar lligats al cicle vital en què hom es troba. Per exemple un al.lot/a que necessita un suport o ajut en aquest moment i la nostra tasca ve enfocada a detectar-ho i a ajudar a superar aquestes dificultats, per tal que

13

expert

ELÈCTRICA

Calafat

Sens dubte te convencerà

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Lluçmajor)

C/. Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

puguin desenvolupar les seves potencialitats al màxim i siguin el més independents i autònoms possible per a moure's per la vida.

- Com arriben els usuaris?

- Apropant-nos als llocs on ells es mouen, per exemple els recursos comunitaris, tals com bars, places, parcs, l'escola d'estiu. La idea que ens plantejam és com la de si ens acabàssim de traslladar de vivenda a un altre barri, anam pel carrer per veure els joves, ens apropam a ells d'una forma natural, com una relació entre qualsevol persona amb l'intent de connectar amb ells. No d'una forma forçada sinó espontània i natural. També coneixem famílies i ens coordinam amb els Serveis Socials de Lluçmajor.

- Quin perfil tenen els vostres usuaris?

- No hi ha un perfil únic sinó que treballam amb molts nins i joves que tenen diferents dificultats. La nostra finalitat és treballar amb al.lots/es i joves que necessiten ajut, estam a l'abast de tots els al.lots/es i joves.

Són persones que tenen menys eines per a defensar-se i menys recursos dels que comptam els adults. La nostra relació més que professional és com a persones, com un més. Volem ser un referent per a ells.

- Amb quin nombre de persones feis feina?

- Contactades fins aleshores hi ha unes 200 persones. El darrer partit de futbollet que vam organitzar va tenir una assistència d'un centenar de joves i al.lots/es.

- Quina ha estat la resposta dels vostres joves i al.lots/es?

- No hem tingut dificultats, creiem que els al.lots ho venien cercant i quan s'atraquen i te coneixen, comencen a demanar-te activitats i coses que els agradaria fer, i en absolut ens planteegen que què feiem aquí devora ells/es. És per això que la figura de l'educador s'està integrant força bé.

- I la resposta del poble?

- És molt divertit. Estàs en un lloc jugant amb els al.lots i joves, t'ho estàs passant bé i de cop i volta veus per exemple alguns pares que t'observen i en comptes de rebuig, és una simple presentació formal. Hem obtingut una resposta molt positiva, sense rebuig sinó tot el contrari: què necessitau? Estam aquí per ajudar-vos!

- Què és el que més i el que menys us agrada de la vostra feina?

- El fet d'estar devora un jove al qual ajudes te dóna vida, xispa i rebre un somriure i un agraïment és el millor

de la feina. Conèixer els joves, rebre estimació, anar pel carrer i que te saludin i abracin és molt gratificant.

Respecte al que menys ens agrada no sabríem què dir. Tal vegada la solitud que pots sentir a voltes si no veus els joves i nins, són ocasions puntuals, no cada dia és una activitat de ple contacte amb els usuaris. També la feblesa dels joves que a voltes te fa sentir malament, que tal vegada hauries d'estar més allà, i que molts cops la població infanto-juvenil està desatessa o oblidada.

- Faríeu alguna petició?

- En aquests moments estam molt contents d'ençà que s'ha donat resposta a la realitat i s'ha disposat de recursos personals i que s'estigui contem-

plant la població infanto-juvenil. Per altra banda no hem tingut cap dificultat i hem rebut molt suport. De moment donam resposta als dos a la nostra feina, de moment, així que la necessitat i la resposta està sent coherent.

- Com contactar amb vosaltres?

- Molt gustosament ens podreu trobar a les tardes pels carrers, a les places, als punts d'encontre, als parcs, als recreatius, als bars i si en algun moment algú es vol atracar a parlar amb nosaltres serà ben rebut/a. Quan els al.lots són al carrer nosaltres hi som també. Ara per exemple que vénen Ses Fires farem un intensiu aquí aprofitant que hi haurà més moviment i es duran a terme més activitats. ♦

PEUGEOT

Bones Fires!

AGENTE OFICIAL

RAMON NICOLAU, S.L.

És més que un número

C/. MARINA, 104 - TEL. 66 05 21

EXPOSICIÓ I VENDA: C/. MARINA S/N. - LLUCMAJOR

Fermança de ciment

Miquel Cardell -

A la vila tenim personal disposat a assistir a un concert i comentar-lo en vèu alta mentre els solistes desgranen una lírica ària italiana, persones disposades a arribar-hi tard i arrossegar cadires per damunt les filigranades arquitectures de Mozart. I autoritats ciutadanes que ignoren la possibilitat de tallar el trànsit per davant l'improvisat recinte musical, de manera que així una maniobra d'estacionament pot atropellar una dramàtica escena de Verdi.

Que hi farem, si no n'hi ha més de fetes (excepte, si, iniciatives i polítiques culturals, sostingudes, coherents, amb prioritats i objectius; però, efectivament, no n'hi ha més de fetes).

Ja sabem que qui no està avesat a anar a missa, al portal s'agenolla (o ofereix un edifici concert de mòbil durant l'ofici de Sant Miquel, passant dels cartells que, als portals de l'església, demanen que es desconnectin tals artefactes).

I amb tot, no tenc cap dubte que el bell i intens recital de Bartomeu Jaume, Isabel Rosselló i Claudio Arais a la Capella dels Sagrats Cors haurà estat una de les millors fermances del programa final per un públic no sempre respectuós, ni tan sols ben educat, però ben predisposat a l'entusiasme.

* * *

Allà mateix, Agustí Aguiló m'anunciava que dirigirà el pròxim dos de Novembre un concert de l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears al Teatre Recreatiu, la primera part del qual estarà dedicada a una obra de Miquel Janer que Aguiló qualificava com important. Hi haurem d'anar, i si pot ser – supòs que no, ai las! – tenir una mica de cura amb els modals i les maneres.

Em comentava també aquest director mallorquí que, per donar cabuda a l'orquestra, s'haurà d'ampliar en un parell de metres l'escenari de Cas Coix; però que ha preferit aquesta sala, amb la seva sonoritat seca a l'església que es menja la música amb els seus

ressons. I llavors, tot esmentant Alcúdia i el seu flamant auditori, em demanava perquè a Lluçmajor no s'empren una obra similar.... Vaig provar d'explicar-li alguna cosa relativa a les nostres autoritats municipals i la sensibilitat cultural del poble...i reconec que vaig estar ben a punt d'empeguir-me com un porc, afectat d'un atac de vergonya llucmajorera.

* * *

Les esmentades autoritats, amb tot, llevat de gestos justs i necessaris; però segurament no gaire coherents amb una manca de sensibilitat i política cultural més que demostrada, com ara la distinció al fotògraf Catany (que anunciàvem aquí mateix) i a l'arquitecte Gamundí, semblen estar més per altres feines.

Com ara la concessió precipitada de llicències de construcció que, també ho avançava el mes passat, va tenir efecte i fent hores extres el personal municipal durant els dos mesos estivals. Just a partir de l'anunci de moratòria urbanística per part del Consell de Mallorca, per ser exactes.

S'han concedit 180 llicències per valor de 11.000 milions de pessetes, i just en un dia – aguanta agilitat – els serveis tècnics informaren favorablement projectes per valor de més de 4.000 milions. El batle diu que tot és legal, i que només mancava que una moratòria amargui la vida a una pobre família que fa anys que estalvia per fer-se una caseta. L'oposició fa notar que, en contra de l'habitual, molts d'aquests projectes no compten amb projecte d'execució ni empresa constructora. I que la majoria corresponen a grans projectes d'empreses que no tenen res a veure amb petits projectes familiars.

Per exemple un de més de cent adossats a Puig de Ros, o un altre de més de nou mil metres quadrats a Sa Torre, que són les zones on més es notará aquest nou boom constructiu (i quines coses, just després de la recepció municipal d'una urbanització com

la de Es Puig de Ros amb nombroses deficiències que sospit que acabarem pagant els de sempre).

Bé, per a més informació les pàgines d'anuncis immobiliaris de la premsa insular. Vos asseguro que el paisatge llucmajorer que s'hi dibuixa és de ciència ficció – i, si mirau quines empreses constructors hi ha darrera aquesta oferta, pot ser de política ficció.

I no, ara no faré una pregunta retòrica sobre quins interessos es suposa que han de defensar les institucions locals i els polítics que les governen.

* * *

No sempre reacciona amb la mateixa rapidesa, l'administració municipal que presideix nominalment Lluç Tomàs. Per exemple, deu fer ja prop de sis mesos que està pendent de tramitació i aprovació l'expedient d'un conveni financer – o una cosa així – que no ha de tenir costos significatius per l'Ajuntament però és imprescindible perquè pugui començar el nou i definitiu capítol de les obres de Ses Escoles, aquelles obres que al programa electoral del PP (o era al resum institucional de gestió a l'Ajuntament?), és que s'assemblaven tant que els confonc) aquest partit donava per fetes i s'autoatribuïa. Hi ha una inversió de més de 300 milions que espera. I tot el problema real d'un important centre d'ensenyament, que fa quasi deu anys que es desespera, protesta i demana. I llavors diuen que hi ha manipulacions polítiques. Bé, idò si, però per part de qui?

Han estat prou més ràpids en fer totes les passes per cedir solars públics per fer-hi una escola privada a Son Verí i aprovar les modificacions urbanístiques que això requeria. Com si fossin centres privats de luxe el que socialment fa falta a S'Arenal. Amb tot, no deixa de ser un precedent, perquè, a veure, si l'Ajuntament pot donar tantes facilitats a una empresa privada per muntar el seu negoci... llavors no es tractarà de fer parts i quarts, i si jo vull muntar un restaurant, una fàbrica d'es-

tores o una casa de putes, també dec tenir dret a esperar cessions de terrenys i modificacions urbanístiques.... Vaja, si en tot aquest negoci no hi ha capítols que no sien del domini públic.

* * *

Fermança brutal de ciment, la que ens han fet el batle i companyia enguany; i fermances de desinterès en matèries urgents i necessàries interès públic que contrasten amb luxes quasi asiàtics i no gaire explicables. Com això que hem sabut ara dels 25 milions que va costar la broma de Sergio Dalma, Tam Tam Go i una desconeguda vedet de revista. Pasta llarga, vint-i-cinc quilets, no són bromes. Amb això i el que pagaran a un dels seus per un informe sobre l'inexistent casal de joves, hi hauria hagut, si no per obrir-ne un, al manco per adquirir un bon local i començar a adaptar-lo, que ben segur que alguna subvenció del Consell o el Govern hauria servit per acabar la fundació.

Això és exactament la política. L'art d'establir prioritats, de decidir en que gastam la pesseta. I aquestes són les polítiques que ens apliquen amb el permís de molts i el vot d'un bon percentatge del poble sobirà.

* * *

I si començam a gratar trobam festes encara més pròdigues. Com ara una Fiesta Mallorca que varen fer a S'Arenal. Dos milions vuit-centes mil peles hi gastaren. I el programa consistia en l'actuació de dos grups locals, un altra de consideració mallorquina, Xaloc crec que era, i com a plat fort, Tomeu Estaràs i Genia Tobin.

D'acord amb les tarifes i els costums vigents, i a l'espera d'una informació precisa que ja sortirà, podem suposar que cada grup local s'en duigués cent bitllets; un poc més, cent cinquanta?, l'altre grup, i, allargant la mà, quatre-centes mil els caps de cartell. Afegim-hi tots els costos d'escenari, tècnica i, si voleu, promoció, i així i tot aquest pressupost no puja ni la meitat de la factura oficial. Bé, pot ser el nostre Ajuntament ha decidit subvencionar la cultura popular rebentant per alt les pagues dels artistes, triplicant-les o quadruplicant-les. Una generositat esbalçadora. O bé els nostres governants tuden alegrement el pressupost municipal pagant més del doble dels preus normals. Llavors, algú engreixa ben dolçament a costa nostra i de l'alegria

despenedora de la majoria popular-basquista?. Ara, anau a mirar amb quin empresa s'havia contractat aquest negoci de Na Peix Frit. I anau després a mirar si és o no és la primera vegada que la casa de la vila hi fa negocis xiripitiflàutics...I de moment no diré res més d'aquest tema tan arenaler que el podríem proposar pel Premi Sant Cristòfol a la virgueria gestora.

* * *

De fermances, doncs, en van i en venen de tota casta i, quan escric, les Fires no han fet més que començar, i em sembla distingir una llumajorera a la foto dels membres de la banda juvenil de la Federació de Bandes que enregistren un pasdoble per a una pel·lícula de producció mallorquina, que es titularà Blocao i estarà ambientada als anys 20, a la Guerra d'Àfrica. Referència local que Biel Thomàs afegirà sens dubte al seu catàleg... que ha estat una de les ajudes per al llibre El Cinema a les Balears des de 1896, de Cristòfol Miquel Sbert, que es presentarà a Cas Coix aquestes fires, i que conté un bon grapat de referències locals (POR ESPECIAL PRIVILEGIO de la gran marca mundial 20th Century Fox a la empresa más antigua de Mallorca CINE RECREATIVO de Lluçmayor le concede el alto honor de ser la primera de los pueblos de esta isla en estrenar la nueva maravilla de nuestra época EL CINEMASCOPE que será inaugurado con gran solemnidad en Función de Gala....La Túnica

Sagrada... presentada con la gran pantalla curvada Miracle Mirror (Espejo Milagroso) La única existente en Mallorca...).

* * *

Tret del que he esmentat, no es pot dir que hi hagi al programa final un increment significatiu d'actes culturals de qualitat, d'aquests que fan cultura, que enllepleixen. Comparant amb altres apartats, i inclòs si voleu, ostones, tu, el concert de castanyetes, continuam coixeant de forma espectacular en aquesta matèria. És el que escrivia més amunt de no estar avesats a anar a missa.

Aquí sembla que ens estimem més la folklorada decorativa. Cavallets i tot això, que fa guapo, quan els ninets besen el batle, ai, quin calfred, i costa poc. El resultat, passa per pregons com el que ara s'ha publicat del Pare Llompart, tot un caràcter, ben especial, que és un savi en matèria d'art gòtic illenc, i ha estudiat prou les manifestacions populars d'arrel religiosa, com ara els betlems, o els exvots...Però es va veure amb feines per confegir quatre generalitats i fer semblar que dissertava sobre els tot justs inventats i gens tradicionals cavallets cotoners de la vila. Per engreixar el prospecte fins a una mida semblant als altres anys hi han hagut d'enflocar un publi-reportatge fotogràfic i el discurs del presentador...i així i tot, justet, justet.

* * *

VIDEOMATIC IL·LUSIONS

Passeig Jaume III, 2 A (delante estatua Jaume III)

Tel.: 971 12 03 18 - 24 h.: 649 03 19 27

Horario:

Lunes, miércoles, jueves y domingo de 17 a 21 h.

Viernes y sábado de 10.30 a 13.30 h. y de 17 a 21 h.

Martes cerrado

VIDEOCLUB 24 HORAS

VHS - DVD - Videojuegos

Alquiler interior

Los mejores estrenos a los mejores precios

VIDEO JUEGOS

Accesorios • Alquiler consolas • Venta juegos y consolas

SERVICIOS

Telefonía fija • Internet TV • Banca electrónica • Seguros coches

ELECTRODOMÉSTICOS

Especialistas en "Cine en casa"

HI-FI - TV - DVD - VHS

Accesorios

La novetat significativa ha estat enguany una iniciativa que, en línies generals he defensat repetides vegades des d'aquestes mateixes pàgines, la que passa per recordar que les fires no es limiten a una Darrera Fira ja saturada d'oferta i ofegada per la massificació. Aprofitar les fires primera, segona i tercera, donar-los un sentit, una oferta, una personalitat és un acte de seny. I no em sembla criticable emprendre aquest camí per la via de l'artesanía i les antiguitats, que són coses de demostrat poder d'atracció a la Mallorca d'avui.

Ara, originals, originals, no es pot dir que ho sien. Desig de veres que vagin bé i millor, i que els nostres artesans hi trobin un nou alè de mercat. I tant. Però d'una o altra manera ja tornam a ser dins aquest folklorisme de lo rústic i antic, aquest lo nostro tan sentimental, ideològic poc rigorós. És per això que he d'insistir que trob a faltar una aposta, a un punt o altre del programa, per iniciatives culturals, que mirin al futur, als futurs possibles que el present anuncia i reclama. Però no em sembla que la majoria de la nostra societat ni ningú dins els partits que ens governen tenguí la sensibilitat ni la capacitat per empènyer cap aquí...ni l'obertura per anar a cercar idees dins els sectors que sí que respiren des d'aquestes sensibilitats.

Ara, que a Binissalem exposen l'aventura de les Edicions Atàviques, o que el Roc & llengua recorda a la Plaça de Toros de Palma aquell primer gran concert del roc català a Mallorca, amb Els Pets i Sopa de Cabra que va fer de Lluçmajor escenari pioner...Clar que eren altres temps.

* * *

Arribaré al cap d'avall d'aquest escrit que he teclejat al portàtil a la terrassa d'un bar regit per una família libanesa, entreteixint l'escriptura amb les converses banals amb la propietària, que és compatriota d'un dels meus poetes preferits d'ara mateix, Adonis.

I ho faré sense haver tocat fins ara EL TEMA. El que ja s'anomena els fets de l'onze de Setembre... el mateix dia per cert que recordam aquell sanguinari cop d'estat de Pinochet, ajudat o empès per la CIA que tantes vides i esperances i patiments va costar, com tants d'altres semblants aquells anys arreu de l'Amèrica del Sud. De cap d'aquells ni d'altres crims quotidians no n'hem tengut tanta "informació" com de la més que lamentable tragèdia de New York.

S'ho paga, tant com tothom o quasi ha opinat a lloure, callar i pensar sobre el

fet, les causes i les conseqüències. Deixau-me dir només, en aquests dies que sembla que es prepara la venjança (la que reclamen tants de nord-americans, com aquells que llinxen sijs amb turbant pensant-se que són musulmans, en un gràfic còctel de violència i ignorància, la que ha tengut l'entusiasta adhesió d'un Aznar més berlanguià que mai) que el meu pla contra futurs perills fonamentalistes passaria per bombardejar totes aquelles antigues colònies: amb inversions contra la pobresa i la misèria, amb educació i esperança, amb sortides. Amb solidaritat veritable que passa pel respecte de veres i tendeix al contrari d'una frustració que no pot donar res de bo. Cosa que no vol dir que no ens hàgim de defensar con-

tra qualsevol cabró o penjat que ens pugui venir a posar una bomba al portal de casa. Al contrari, passa per reconèixer que posar o tirar bombes al portal de la gent és, per principi, una cabronada, tant a NY com aquí com a qualsevol miserable colònia potencial del cul del planeta vist des de la nostra perspectiva. Però a la llarga, cec que generaria molta més seguretat de la de veres. Cosa que no vol dir que no barrinàs alguns negocis enormes... com els de les companyies aèries, que ara que hi perden volen que els subvencionem... però que quan hi han guanyat tots sabem com no han pensat altra cosa que en els drets de la propietat privada. Quina asimetria. Quina altra asimetria. ♦

COLORINS

MODA INFANTIL I PUERICULTURA BONES FIRES!

C/. D'es Vall, 107 • Tel.: 971 66 27 26
LLUCMAJOR • MALLORCA

Gorg Blau de Viatges

C/. Mallorca, 2 - Fax: 971 44 50 35 - Tel.: 971 44 50 42
971 44 50 43 (S'Arenal)

Aigües Tortes

Una fotografia refrescant com l'Estany de Sant Maurici al fons, per a aquest calorós estiu.

Era el passat mes de maig, quan anàrem al Parc Nacional d'Aigües Tortes i Estany de Sant Maurici, situat a la serralada dels Pirineus, a la província de Lleida. És un parc d'alta muntanya. Vàrem poder pujar en Jeeps amb experts conductors i grans coneixedors del Parc, els quals ens explicaven la gran importància de la seva flora i fauna.

A diferència d'altres parcs de muntanya espanyols, aquest se situa sobre terrenys granítics, on el glaciariisme quaternari ha deixat abundants mostres de la seva acció. Els cims com el Peguera (2.982m) i els Encantats (2.747m, la imatge més característica del Parc,) dominen el major conjunt de la Península Ibèrica, amb uns 200 llacs glaciars (estanyes) com Sant Maurici, Llebreta, Llong, Monestero, Negre; els quals mostren petites corbes a l'aigua (aigües tortes) i per això li donen el nom al parc.

Programacions Primavera 2002

Neu a Andorra

Extremadura - Portugal. Sortida: 7 d'abril

Londres. Sortida: 5 de maig

Astúries i Cantàbria. Sortida: 17 de maig

OPTICA LLUCMAJOR

M. MAGDALENA MULET COLL

OPTIC - OPTOMETRISTA

Plaça Espanya, 24 - Tel.: 971 66 17 17
LLUCMAJOR

Ho diu el diari

“Lluchmajor tiene nuevo alcalde”

Maties Garcias

Que ningú s'espanti. El titular és un text del Balears del 5 de maig de 1959. La crònica, escrita en primera persona del plural, no duu firma però és fàcil d'endevinar-ne l'autoria del corresponsal GARA (Gabriel Ramon). Es tracta de la presa de possessió del batle Mateu Monserrat Calafat, després del cessament del falangista Llorenç Clar Salvà. El diari oficial del franquisme saludava el nou batle amb termes elogiosos: “El nombramiento ha sido muy bien acogido por la población, pues se trata de un hombre conocedor de la política y luchador en los campos de la misma”. L'esbós biogràfic del primer edil en destacava, amb la retòrica de l'època, els valors d'home del règim procedent de la dreta catòlica: “Antes del Glorioso Movimiento Nacional desempeñaba el cargo de Vicepresidente de Acción Popular y el de Tesorero de la Asociación Católica de Padres de Familia. Al estallar el Alzamiento Nacional, el 18 de julio de 1936, formó parte del Ayuntamiento como primer Teniente de Alcalde que presidia, en aquellos tiempos difíciles y decisivos momentos, su

padre político, don Miguel Munar”.

Però no tan sols els batles d'altres èpoques surten en els diaris. Obviament, el d'ara també hi surt, i no perquè sigui parent dels que hem anomenat fins ara (qualcú hauria de fer l'estudi de les relacions familiars i polítiques de la dreta local i de la seva continuïtat a través dels règims), sinó per la concessió massiva de llicències d'obra. Resulta que se n'han aprovat per valor d'11.000.000 de pessetes abans que entràs en vigor la moratòria urbanística del Consell. Si la notícia sortia al DM del 28 de setembre, l'endemà s'hi ampliava la informació amb els comentaris crítics de l'oposició (o de la part més treballadora: PSM i UM). També s'hi afegia el joc de pros i contres a càrrec de dos periodistes, cadascun dels quals defensava o criticava la decisió municipal.

Mentre el món va com va, els economistes juguen a fer prediccions per calmar les inquietuds del personal: “El turismo no se verá perjudicado porque la gente no dejará de viajar, al turismo solo le afecta el riesgo”, diu Joan B. Garau, professor de Comercialització de Mercats de la UIB (DM, 25 de setembre). Si és així, podran donar més llicències. ♦

**PEDRO
CANTALLOPS
LLADO**

PINTURES AUTOMÒBILS

Plaça Pare Bartomeu Salvà, nº 4
Telèf. 12 00 70 (Llucmajor)

MONSERRAT

MODA HOME I DONA

**MERCERIA
PERFUMERIA
LLENCERIA
ROBA PER A LA LLAR**

*Ens trobareu a la
Plaça d'Espanya, 49
Tel.: 971 66 05 10
VOS ESPERAM*

FABRICA DE JOIERIA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

20

Joies típiques mallorquines

Granets • Rubís
Cordoncillos • Safirs blaus
Aros • Maragdes
Collars de monedes • Rellotges d'or
Diamants • Arracades

Talla de Brillants
d'un quilat,
qualitat
Top Wesselton
VV1 i VV2

BONES FIRES I BONES FERMANCES

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

Cartes

L'Ajuntament i els joves

Els joves de Lluçmajor volem compartir amb vosaltres la nostra opinió, és a dir el que pensam sobre el tracte que té l'Ajuntament de Lluçmajor amb nosaltres.

Per començar el que demanam és per a nosaltres fonamental, és tenir un lloc on passar el temps lliure i aquest lloc no ha de ser plaça, la placeta del sabater, la placeta dels pins, els carrers de Lluçmajor, etc. Ja que no són els millors llocs on estar i sense cap lloc on anar el que feim és anar ambulant pels solitaris carrers del poble. El que demanam és un casal per als joves, sabem que la gent major té dret a tenir llocs on estar i en té, però els joves encara que no tinguem vot, tenim el mateix dret.

Durant les desitjades vacances d'estiu esperàvem tenir un poc de marxa, ja que en aquesta edat és quan més hem de disfrutar. Aquest estiu tampoc podem dir que haguem disfrutat de les festes del nostre poble, ja que tampoc han estat massa dedicades als joves, com era d'esperar. I quan vàrem veure que al programa de les festes de Sta. Càndida hi havia una actuació programada per als joves, que era el grup de rock català Antònia Font, vàrem veure que l'Ajuntament havia pensat una mica amb nosaltres. I quan estàvem preparats per una passada de concert ens varen assementar que el grup Antònia Font no tocaria. Com sempre i per no variar, els joves de Lluçmajor i la gent d'altres pobles que s'havia animat a venir (cosa que no sol passar i no ens estranya gens) vàrem quedar amb un pam de nas.

Només teníem dues alternatives: anar a seure pels carrers o anar a ballar a plaça amb els grups de ball que hi havia per a la gent major.

Esperam que l'any que vé poguem comptar amb les festes del nostre poble, i sinó és igual, els nostres pares ja s'han hagut d'avesar a acompanyar-nos a altres pobles per veure concerts de rock català, festes d'escuma, activitats per als joves, etc.

Per cert, ja hem vist el programa de les fires i l'única actuació organitzada per l'Ajuntament destinada als joves (concert de pop rock firok) no importa que conteu amb nosaltres, perquè per si no ho sabíeu, dijous hi ha classe a les vuit del matí. ♦

Aina Maria Vallejo Monserrat
Toni Cardell Calafat

Antònia Font no toca!!

La notícia més comentada a Lluçmajor el dissabte 11 d'agost era: *M'han dit que Antònia Font no tocarà!!* Nosaltres volem explicar el que va passar realment, i quins eren els motius per als quals el grup no va tocar.

El grup Antònia Font després de pujar a l'escenari a provar els equips varen comprovar que amb aquells equips era impossible tocar, i van dir que si no es canviaven no tocarien. La notícia corria per tot arreu, la gent l'agafava en principi amb incredulitat, després amb una gran decepció, i finalment amb una gran impotència, davant un ajuntament que destina els interessos i els diners a altres punts menys importants que les festes del poble.

Hi ha gent que critica l'Ajuntament, d'altres a Antònia Font, nosaltres ara farem un petit resum del que va passar, i llavors que la gent coneixença dels fets que opini el que vulgui.

Un senyor, ha de fer obra a casa seva, però ha gastat els diners amb d'altres coses, l'obra la fa per veure si fa callar a sa dona i a sa sogra. Els picapedrers, cobren uns diners per les seves eines, i el senyor diu que no cal que duguin eines que ell ja en durà. La sorpresa arriba quan els picapedrers arriben a l'obra i troben eines de guixaires, amb aquelles eines no poden fer la seva feina, i diuen que si no es canvien no faran la feina. El senyor s'enfada molt i diu que aquells picapedrers no van de feina, que les eines eren bones, que els guixaires les havien utilitzades i no s'havien queixat.

El que no entén el senyor o no vol entendre, és que un picapedrer no pot fer feina ni amb les millors eines de guixaire, i el senyor en lloc d'intentar arreglar la seva errada, comença a dir que denunciarà els picapedrers per no voler fer la feina, per incompliment de contracte i moltes més coses fruit de la seva ignorància.

- Senyor= Ajuntament de Lluçmajor.
- Obra a casa seva= concerts de dissabte.
- D'altres coses= Sergio Dalma, Show atrevete, coets de s'Arenal...
- Dona i sa sogra= tota la gent que com nosaltres demanen concerts amb la nostra llengua.
- Picapedrers= Antònia Font.
- Seves eines= els equips de so d'Antònia Font.
- Eines de guixaire= els equips que hi havia muntats a l'escenari, que malgrat per alguns semblessin bons no eren apropiats per l'estil de música del grup Antònia Font.
- Els guixaires= Salta 41, Això és l'havana...

Esperam que la gent amb aquesta historieta compregui el que va passar. Tot i que ens va fer molt de mal que Antònia Font no toqués, sabem que varen fer bé de no tocar, perquè fa vergonya veure que quan toquen grups de fora no es fan miraments en diners, (per exemple el concert de l'any passat de *Siempre Así i Mojinos Escosios*, hi havia un escenari amb un equip impressionant), i quan toquen grups d'aquí quasi no tenen escenari (acabada de gas-oil al Luckmarock 99, equip de so al concert d'Antònia Font d'aquest any).

Aquest fet es pot posar a la llarga llista de pífies de l'Ajuntament, que desgraciadament ens té tan avesats, i una vegada més demanem que es valorin més les coses de "ca nostra", i que per molt bo que sigui allò del veïnat, no deixa d'ésser del veïnat, i no hi ha res millor que fer festa a casa teva, amb els de ca teva i amb els de ca teva, això pareix ésser que l'Ajuntament no ho acaba d'entendre, o tal volta és que no ho vol entendre? ♦

Un llucmajorer

Carta oberta als nostres diputats i senadors

Arran de la situació generada a partir de l'atac als EEUU de setembre del 2001

Entenem que ara, en uns moments greus i delicats, és necessari exercir els drets i els deures democràtics que ens corresponen com a ciutadans, per això ens adreçam a vosaltres, als quals vos hem confiat la nostra sobirania.

Són temps de màxima alerta, no sols "d'administració normal" de la cosa pública i, per això vos demanem que actueu amb el màxim de responsabilitat i informació considerant les diverses dimensions de la realitat. Són temps, han de ser temps, d'apropament entre els representants i els representats.

Tots hem d'actuar, però encara més els situats en llocs de poder i de decisió, amb lucidesa i consciència: no és justificable, en aquestes circumstàncies, actuar baix cap consigna unilateral i partidista. Detestable seria fer-ho al servei de determinats interessos ocults per inconfessables.

S'ha d'evitar qualsevol reduccionisme: si bé no convé mesclar les coses, tampoc, entenem, convé separar-les i desvincular-les. És necessari no rebutjar-se plantejar les causes i els possibles remeis. Per què ha succeït? Sols després d'haver-s'ho plantejat amb el màxim de complexitat es pot esperar una acció adequada.

En moments de dificultats és necessari afavorir expressar la pluralitat d'actituds ja que, consideram, és la manera més adequada per evitar accions morals blasmables. Entenem es pot afirmar que l'experiència històrica demostra que qualsevol entrega d'un "xec en blanc" ha estat l'inici dels més grans sofriments. I d'això, ara, no en podem al·legar desconeixement.

Enfront d'un pensament únic que pretén tenir tota la veritat, d'una manera absoluta i infal·lible, que persegueix eliminar la presència d'altres arguments i posicions de forma crítica (cercar i oferir criteris) cal que tots siguem ciutadans lúcids, crítics propositius, participatius i compromesos.

Una lliçó de la segona guerra mundial és que, segons la nostra opinió, ha posat al descobert que els horrors, les crueltats, els embrutiments, van ser possibles per la "passivitat" de moltes persones "normals", allò que en podríem dir "bons" ciutadans, ja que l'apatia, la indiferència, la insensibilitat, i el silenci no feien res més que col·laborar-hi activament.

Si això és així, voldria dir, que el mal, la perversitat, la injustícia, l'explo-

tació, l'abominable no és -només- obra de persones especialment dolentes, sinó que té molta relació amb la manera com acceptam cegament les propostes que se'ns fan -d'una manera molt especial- dels llocs de poder: de qualsevol poder.

Esperam de vosaltres l'expressió d'una consciència humana lúcida, responsable capaç d'abastar els problemes amb la complexitat característica dels moments actuals, sense deixar-vos portar com una massa amorfa, impersonal, insensible, cega. Vos urgim, en conseqüència, que rebutgeu i vos oposeu amb tota la força que sigueu capaços a tot intent, vengui d'on vengui, de "sacralització" (posar Déu al servei de) "d'una" política, que suposa la demonització de l'altre per justificar-ne la seva exclusió o, pitjor encara, la seva eliminació. La qual cosa acostuma ser, una decisió presa en funció dels interessos propis d'aquell que té, o es creu que té poder, per a una tal definició. Per a un cristià és una de les majors perversions i una de les fonts de profunds sofriments i manipulacions de l'ésser humà.

Nosaltres intentam, des de la nostra petitesa, exercir la nostra responsabilitat cívica i denunciem com a molt perillosa la idiotesa moral, per això no sols vos demanem aquestes actituds i conductes sinó que vos oferim el nostre acompanyament i la nostra ajuda.

Davant l'allau d'informacions d'aquests dies, no podem deixar de transmetre-vos la inquietud que se'ns

planteja: com justificar -si la nostra percepció és adequada- que no hi hagi cap problema per organitzar, segon pareix, "immediata i adequadament" els mitjans de repressió i per l'altre sembla que siguin molt més dificultosos i lents els processos i les accions per coordinar els recursos suficients per eliminar la injustícia, la pobresa, la incultura i organitzar, ja ara, el desenvolupament humà, la justícia, l'educació, el respecte?

Ens toca, avui, cridar, alertar i actuar contra tot perill de perversió de la consciència personal i col·lectiva.

Segons la nostra manera de veure són unilaterals i reduccionistes les reaccions que, quasi exclusivament, es plantejen l'increment del poder militar i destructiu al·legant que això portarà la major seguretat i eficiència (coses altament improbables) i no més bé cap a una presa millor de consciència ètica i de justícia, de cultura, de respecte i de llibertat que impulsin a iniciar, ara mateix, processos de canvi i de transformació de la realitat en favor de l'ésser humà, considerant en la seva integritat, sense la clausura de la seva dimensió transcendent, que per a nosaltres és la major exigència en favor de l'humà.

Podria ser una bona orientació prendre com a font de referència les paraules d'un paísà nostre R. Lluï, gravades en el seu monument, baix La Seu, el qual també va viure en la cruïlla d'aquests móns que estan en tensió? No seria una valuosa i decisiva contribució que podríem oferir a l'Estat?

grafimut

**OFFSET - TIPOGRAFIA
PAPERERIA**

Bisbe Taixaquet, 60 - Telèfon : 971 66 00 69

LLUCMAJOR

Desitjam que ningú no participi en cap procés destructor. Ni vosaltres com a dipositaris del poder, ni nosaltres com a ciutadans no estam per consolidar estructures d'opressió, d'injustícia, d'enfrontament, sinó per operar una transformació qualitativa de la realitat.

Quan en aquest moments, massa sovint se senten proclames de guerra no és gens sobrer recordar que la guerra suposa l'enfosament d'allò que ha de ser l'ésser humà. Nosaltres estam contra tot poder que intenta "disposar" de la vida de les persones. Pot significar la guerra cap solució als problemes que tenim plantejats? Pot resultar de la guerra qualque cosa més que victòria i derrota? No podem deixar de tornar a R. Llull i amb ell afirmar que sols la "justitia procurat pacem".

No hi ha escapatòria, ni fugida, ni engany, ni refugi, ni oblit, ni emmascarament, ni disfressa sinó que -consideram-cal afirmar, sense cap intent de "donar lliçons", ni cap presumció, sinó des del reconeixement de la nostra feblesa i ambigüitat que la responsabilitat personal no decau mai. Cadascú ha de respondre d'allò que fa.

Atentament,

**Un grup de cristians/es - Lluçmajor
25.09.2001**

(un exemplar d'aquest escrit per a cada un dels nostres representants ha estat entregat en les seus dels respectius Partits Polítics) ♦

Canvis a la Parròquia

El passat diumenge dia 12 d'agost festa de Santa Càndida, patrona de la nostra ciutat, a la Missa Major, es van produir uns canvis prou importants per a la nostra església local, ja que el fins ara rector, Rvd. Jaume Serra Pons, deixà el seu càrrec, per haver estat anomenat Rector de les Parròquies de Ntra. Sra. del Carme del Coll d'en Rabassa i de la de Ntra. Sra. del Remei del Molinar.

Per substituir-lo ha estat anomenat Rector de la nostra Parròquia, el que fins ara era Rector de Santa Maria la Major d'Inca, el Pare Jaume Puigserver Capellà.

Amb aquest canvi hi ha un fet prou significatiu, i és el que ara la comunitat franciscana de la Tercera Ordre Regular de St. Francesc, restaurada a Espanya pel llucmajorer P. Antoni Ripoll, fa un centenar d'anys, sempre atent a les ordres dels superiors, com ens va recordar el Pare Provincial, en aquest acte, passarà a regir espiritualment el nostre dilatat terme. Per això més endavant un nou franciscà passarà a ajudar en la tasca de vicari de la Parròquia.

I ja que estam amb canvis, també donam les gràcies al Pare Sebastià Rosselló Horrach, per la dedicació al Convent de Sant Bonaventura de Lluçmajor, ja que passa a l'Església de Sant Francesc de Palma.

El Consell de Pastoral, vol agrair al Rv. Jaume Serra Pons, la feina feta al llarg dels 15 anys d'estada entre nosaltres, animant la Pastoral, l'atenció social, i encoratjant la gent, així com per les obres i reformes que tant a l'Església Parroquial de St. Miquel, com en la Capella de Ntra. Sra. de Gràcia, i la Capella de Cala Pi, s'han anat fent, i li desitjam que en el nou destí estigui encertat en la seva tasca.

D'altra banda volem donar la benvinguda al nou Rector P. Jaume Puigserver Capellà, i esperam i desitjam que guiat per l'Esperit, i la Mare de Déu de Gràcia, i en l'ajuda de tots els cristians que formam la nostra comunitat pugui continuar al davant de la nostra Església, en benefici de tots. ♦

**El Consell de Pastoral
de la nostra parròquia**

Música i demència

No és un tema que tenguí res de particular, en concret, a Lluçmajor. Però és un tema general, diguem que és de "globalització". Vaig llegir fa unes setmanes en una revista d'aquestes que ho saben tot, un article que deia així. "Apreciar la música per primera vegada als 70 anys o canviar les preferències de Mozart a Michael Jackson pot ser un indicatiu de demència, segons un estudi del Centre Nacional d'Investigació d'Alzheimer de Brescia -Itàlia- i que es publica a la revista Neurology. No és broma, els científics italians observaren que dos pacients amb demència frontotemporal s'havien començat a entusiasmar per la música moderna que fins a la data els disgustava, i en un segons cas, una dona de 73 anys, tenia apatia i pèrdua d'interès per la família".

Dues mostres: En el primer cas comprenem que es fa molt per aquesta trista malaltia. Si això ha de ser un motiu evident de pròxima demència, en quin tipus de bogeria canviaria el jovent d'ara si fa camí cap a la bogeria en ser vellet? Quant a la dona que va perdre interès per la família, per ventura la culpa no és de la malaltia sinó de la immaduresa dels que té prop d'ella o poca comprensió per part dels que ella estima? Serà potser perquè nota que la tenen marginada (perquè és tan velleta que ja no pot anar p'enmig) Serà potser trist? O recança de veure el seu gran amor tan poc correspost? O per la manera que tenim de viure avui en dia?

NOTA: No és que jo vagi en contra de la música moderna ni a favor de la clàssica. A mi m'agrada tota la música i fins i tot som capaç de ballar tots els ritmes que la vida em fa dansar. M'agrada tota la música, ho vull dir clar, no fos cosa que els científics m'atrapassin cantant el TIRO, LIRO, LIRO, TIROLIRO, LAAAA!!! ♦

Nickhito-Niponghu

TINTORERIA • LAVANDERIA

Beyra

RENTAT EN SEC I AIGUA

C/. Princep, 22
Telf. 971 66 21 08

C/. Bisbe Roig, 4
Telf. 971 66 07 70

LLUCMAJOR (MALLORCA)

PERRUQUERIA

Fina

C/. d'Es Vall, 49

Tel. 66 11 58

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

MAGATZEM

MAGATZEM SES FORQUES, S.L.

C/. Doctor Fleming, 10 - Tel.: 971 66 21 14 - Fax: 971 66 28 16 (Llucmajor)

DUAL GRES
SOCIEDAD ANONIMA

Togama
MOSAICO VÍTREO

CC
cerámicas calaf s/a

PORCELANOSA
EUROPEAN CERAMIC DESIGN

VENIS
CERAMICA DE ELITE

S
sanchis
AZULEJOS

DIAGO
CERAMICAS

CEHIMOSA
Decor

NORMANDS
MAGATZEM

Gres Porcelano
elto

Rondaia llucmajorera

Si he tengu't la idea d'escriure aquesta historieta basada en els malnoms llucmajorers és perquè el meu cunyat, Pep Tomàs, Pep bouet o Pep ros, que era així com el coneixia la gent, tenia un bloquet (que encara conserva la meua germana) on n'hi ha molts d'escrius, ell deia que "feia col·lecció de malnoms", tenia aquesta curolla. Jo crec que són una cosa molt nostra, i mai no s'haurien de perdre. No voldria que ningú se sentís molestat, si fos així, li deman disculpes de tot cor. Sé que no podran sortir tots, perquè n'hi ha molts més però es faria massa llarg i tampoc no s'ha de ser pesat. Gràcies.

Maria Cañellas (a. Berenguera)

- En Berenguer feia de majoral i estava com un rei, era un home reüllit i rosset, no era claret ni fosquet, tenia el frontet un poc ratat, però era curro i alegre, era veinat de na gaspara, que era molt senyoreta i li agradava molt anar descalça sempre tenia caranyos i rosetes i estava molt magreta, pareixia una paparrina. En Berenguer, de jove, volia ser sergent, però no ho va poder ser perquè era coix, era curt de cameta, però tenia es coll llarg i com que havia posat panxeta i no volia anar nuu, quan es va posar el giquetó blau, amb butxaques, li va ser petit, quasi li veien sa guixa i es va haver de posar una giqueta que tenia es collet i sa solapa verdes, no podia dur tacó i va anar a ca l'espardenya i es va comprar un barret amb un floquet. Estava molt ben-fet i va trobar que anava molt bé de robeta, va tenir una gran alegria i quan sortí li donaren sa mà, però ell, que era molt amorós, va donar sa maneta.

Li agradava anar de nits i volia partir amb sa barca, però feia mal temps i se'n va anar pel carreró amb es borrico, però el va cansar de tant que el feia córrer i va anar a cercar sa muleta, va botar per una tanca i quasi va caure amb una fulla de moro, es cor li feia tic-tac, agafà es saco i amb so carro va partir per sa carretera cap a s'hostal i va estar ple, i anà després a ses casetes perquè hi havia moltes de saletes, però allò varen ser unes males cases, eren com unes coves, unes barraques o barraquetes perquè eren petites, no hi havia canals i eren plenes de rates que feien rec-rec. Es pagès i es pastoret l'esperaven prop de sa portassa i amb això va arribar es senyorito que era com un busca, era una bona peça, però era molt flamenc i tocava es xiulet i sa flauta amb molt de rumbo per fer ballar es xarleston i sa rumba.

Com que hi havia garbes, amb quatre palles i un rabassó va encendre es fogó amb un lluquet i quan hi hagué caliuet hi va posar sa greixonera i va fer uns fideus... Primer hi posà sèu i amb un trinxet va començar a fer tallades de cuní, de porcelleta, una gallineta amb una bona cresta que va quedar fluixa com cotó, hi havia perdiús, perdiutes, niuets, caderneres, passarells, colometes, caragols, bouet, sobrassada, peixet, peixetó, gambes, mussola, patates fregides, mongetes... tot ben remenat amb una bona cuera perquè s'havia cremat i va fer un brou..., ho menjaren amb porro, prebes i olivetes. Per beure omplien ses copitas de moscatell d'un harril i un barralet que hi havia damunt sa pastera. De fruita, meló, prunetes, figons, bessons i gelat amb mel i panses.

Amb això, amb un cavallet va arribar es capità com una bomba, pareixia un dimoni, només tirava llamps i cridava dient: "Tot això és meu!". Es va posar a tupar-posts i a tocar sa guitarreta, però faltà es tamborer i quan acabà de dinar estava tan sedoll que, com que patia de sa melsa, Només podia fer xiu-xiu; va haver de beure carbonat, estava cap-baix... A les set, s'escola va agafar sa campana per anar a dir-ho a es canonge i es cotxer, es carreter, sa xofera ja partiren cap a ca's batle, però no hi arribaren perquè el pobre capità va començar a tenir molt de mal de ventrò, estava tan blanquet que a la fi va acabar cagant com un puput i va quedar bé, com si res no hagués passat.

Es café d'es Brai estava tot ple, no bastaren les cadires que havia duit es cadirer, havia plogut i hi havia moltes basses, no hi havia ningú eixut i aquella gentada llucmajorera va trobar que allà on estarien millor seria cadascú a ca seva... I es conte, sa rondaia o història llucmajorera s'ha acabat, i esper que vos hagi agradat. ♦

FONTANERIA LLUCMAJOR S.L.

Instal·ladora Autoritzada núm. 375

**Instal·lacions sanitàries - Calefacció
Piscines - Aire condicionat**

*Amb calefacció i aigua
calenta sanitària*

*Si teniu qualche problema
cridau-nos.*

Estam al vostre servei

C/. Ciutat, 14 - Tels.: 66 00 53 - 659/17 05 70
Llucmajor

majorset
perruqueriaunisex

antònia isern
c/ major, 7 07620 Llucmajor
tel. 971 661 359

**VOS DESITJA UNES
BONES FIRES**

C/. Nicolau Taberner, 39 - Tels. 971 66 90 99 (Llucmajor)

26

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

VOS DESITJA BONES FIRES 2001

Xerrades de cafè

Bones Fires

Un que escoltava

- Com es presenten aquestes Fires?
- Crec que extraordinàries, perquè de cada any es fan més coses i de més categoria, tant des del caire cultural, comercial, social i esportiu.
- Sí, enguany hi ha la novetat de la Fira d'Artesans al Pas-seig de Jaume III que diuen que és de veure.
- Crec que aviat no sabrem on haurem de col·locar els expositors i venedors.
- Pel que fa als actes culturals, els encarregats d'aquesta tasca tampoc no baden, perquè han aprofitat l'ocasió per donar les Espigoleres a dos personatges llucmajorers i posar noms a tres carrers a altres tres, que també han trobat que s'ho mereixien.
- I qui són?
- Les Espigoleres són per a l'arquitecte Sebastià Gamundí i per al fotògraf Antoni Catany.
- I què han fet per merèixer tal distinció?
- Fotre! L'arquitecte Gamundí ha fet molts de plànols d'edificis singulars, com l'església de s'Arenal, de Sant Honorat i molts d'altres que no record, tant a Llucmajor com a Mallorca.
- I en Toni Catany?
- En Toni Catany és un fotògraf de fama internacional perquè fins i tot ha exposat a Nova York.
- Ara que ho deis, que no és qui va tenir cura del llibre de fotografies del Capellà d'es Rafalet?
- Sí, el mateix, com que és parent d'aquest capellà...
- Jo el tenc, aquest llibre, és una joia però de les fotos el que no m'agrada és que no hi ha cap personatge que rigui, tots estan molt seriosos.
- Supòs que en aquell temps no estava ben vist que es retratessin rient.
- També diuen que han de posar un nom a tres carrers, de tres personatges que ja són morts.
- Sí, ja ho has dit, però qui són?
- Un és en Bartomeu Sastre, en "Llopis", que en temps de

la República va ser batle de Llucmajor i que, entre altres mèrits, va impulsar la construcció de l'Escola Pública de Llucmajor.

- I l'altre batle?
- En Gabriel Ramon, que tots coneixem.
- El meu record d'aquest batle és que malgrat digués ell que no era polític, era millor que molts dels que hi ha ara, perquè a la força de gestions i regals a persones influents va aconseguir la construcció de l'IES actual i de la xarxa d'aigua potable a Llucmajor.
- Sí, jo també record que no es podia inaugurar l'Institut perquè faltaven mobles i va aconseguir enginyar-se perquè venguessin els Reis i que el centre tengués tot el mobiliari de què mancava.
- L'altre carrer serà en record de Sor Teresa, una monja dels Sagrats Cors, que sempre va ser al costat dels malalts i dels necessitats.
- Molt bé!, però això dels noms dels carrers, trob que quan es tracta de noms, s'hauria de posar a baix de la placa, qui eren aquestes persones perquè molts de nosaltres, i els més joves no saben qui són ni què varen fer.
- Per exemple hi ha un carrer, que es diu Santceloni, i qui va ser aquest? Un jugador de futbol?
- Ala, no diguis dois. Encara no hem arribat a aquest punt!
- Idò jo crec que és ben necessari que hi posin la professió o els mèrits de cadascun.
- Bé, però al final, tindrem bones fires?
- Seran tan bones que amb aquestes ja passarem davant les d'Inca, i podem dir que després de les de Llucmajor, vendran les seves... ♦

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)

Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)

Divendres horabaixa (16'30 a 20h)

Carrer Antoni Maura, 2
Tel. 971 66 20 17 - LLUCMAJOR

LLUCMAJOR

SERVEIS

INFORMATICS S.L.

LL
I

C/. Major, 107 - 07620 - Llucmajor

Tel./Fax 12.07.97 - Mòvil 609.78.42.20

Maria Can

Boutique

Atenció especial als llucmajorers

C/. Impremta, nº 1 - (Pas d'en Quint)
Tel (971) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

Temps passat

La foto d'aquest mes ens ha estat proporcionada pel Sr. Antoni Catany Sbert, el qual ens explica els motius de la festa i com anava l'educació en aquell temps de la postguerra civil.

La representació, com resa el programa, es va fer al Nuevo Cinema, "El Cinema", teatre que estava situat a la

cantonada del carrer de Bons Aires i la Plaça Major.

El programa va ser fet a la impremta de l'Alfonso Pablo, situada al núm. 6 del carrer de Sant Joan, on llavors s'hi imprimien la generalitat dels programes que en aquell temps es repartien per a la propaganda dels cinemes. El decorat el pintà un fill del mestre nacional Joaquín Domenech.

Records i enyorança 60 anys de "Ses Escoles" Llucmajor 1941-2001

Toni Catany Sbert
Alumne Promoció Inaugural

L'abril de 1939 vaig fer la "Primera Comunió" i va esser el darrer curs escolar a Ca Ses Monges de la Caritat, amb Sor Maria Lluïsa. Com era costum, després de la Primera Comunió, que se solia fer a l'edat de 7 o 8 anys, se canviava d'escola i s'anava a centres públics o privats per seguir el cicle de "Primera Ensenyança" amb els "Grados de Miguel Porcel Riera" i, tal vegada, passar després a la "Segona Ensenyança" al Col·legi de Sant Bonaventura (gresol de cultura llucmajorera). El meu canvi (setembre de 1939) se va fer a les Escoles Públiques que aleshores estaven en cases particulars en el carrer Bisbe Taixequet, números actuals 99-103 per als nins, i per a les nines, davant "l'Abeurador Rodona", al costat del Bar Espanya, "Can Semà", com deïem. També durant una temporada n'hi va haver escampats per "es Saló" i a Ca n'Estela de s'Arraval.

Durant el primer terç del segle passat se va fer necessari tenir uns edificis escolars adequats.

Essent batle de Llucmajor Bartomeu Sastre i Juan, "en Llopis", se va convocar un concurs per fer un edifici escolar i el va guanyar el projecte presentat per l'arquitecte Guillem Fortesa i Pinya, l'any 1932.

Va esser el dia 21-05-33 quan, es va col·locar la primera pedra del Grup Escolar: "Ses Escoles".

La seva construcció s'allargà molt per diversos motius: polítics, pressupostaris, i els més greus, militars (revolta de 1936), que les deixà aturades i abandonades a l'atzar de les pedrades dels al·lots als vidres dels finestrals de les aules més enllestides. Devers l'any 1940 es va reprendre l'adaptació de les aules que havien estat ocupades pels soldats.

No es tracta de fer cap estudi de l'evolució dels centres escolars del nostre estimat "poble", d'això ja n'han fet amb més detall llucmajorers de molt de seny. És doncs que el record m'ha fet treure de dins la meua paperassa el "Programa de los actos a celebrar el día 18 de Mayol de 1941 con motivo de la bendición e inauguración del Grupo Escolar Nacional de Lluchmayor".

També vos envïi un "retrato" del grup que va representar la comedieta "La voz de Dios" i "Las desventuras del tío Correa". Dels doblers recaptats se compraren jocs educatius i ei-

Jaume Puigserver, el nou Rector de la Parròquia

Coloma Julià

En Jaume Puigserver Capellà va néixer a Algaida fa 58 anys, però només hi va viure fins als tretze, perquè se'n va anar a estudiar a la Porciúncula, on va entrar dins el procés de formació fins que el 1969 el varen ordenar sacerdot franciscà. Des de llavors ha compaginat la seva dedicació com a sacerdot i com a ensenyant i formador als col·legis franciscans de Palma i d'Inca. Quan era a Inca va dedicar els caps de setmana a la parròquia de Selva i de Búger, també va estar un any a Alcúdia i set anys a Campanet, amb dos companys va formar una comunitat rural. Després va tornar a Inca on ha estat tretze anys el rector de Sta. Maria la Major, i ara ha vingut a Lluçmajor per substituir don Jaume Serra, el rector que se'n va anar aquest estiu a les parròquies d'Es Coll i d'Es Molinar, després d'estar quinze anys entre no-saltres.

Quin va ser el procés que vos va dur cap a l'ordenació de franciscà?

Quan era al·lot vaig fer uns exercicis espirituals a Can Tàpera i se'm va despertar aquesta vocació, però quan ho vaig plantejar al rector del poble no s'ho va creure i vaig esperar un any, fins que vaig conèixer la comunitat de Cura, on hi havia el pare Rubí, un algaidí que em va començar a engrescar. També em va ajudar un franciscà, el pare Salvà, familiar d'una cosina de mare; va ser ell qui em va dur a la Porciúncula. Això va ser el meu començament.

I una vegada ordenat cap a on

partíreu?

El primer destí va ser a Palma i em vaig dedicar al col·legi de Sant Francesc. Llavors m'enviaren a Inca, al col·legi Beat Ramon, hi vaig anar com a formador i responsable del pensionat del col·legi; allà vaig descobrir el món de la Pastoral parroquial, i com érem molts vaig anar com a vicari a ajudar un company meu algaidí, en Guillem Ramis, el rector de Selva. Allà vaig descobrir la meua vocació parroquial, per això me varen confiar la parròquia de Búger i hi vaig anar sis anys els caps de setmana, ho compartia amb Inca.

També vaig estar un any a Alcúdia i Port d'Alcúdia; llavors hi va haver un capítol i amb en Jordi Llompart i en Guillem Ramis vàrem formar una co-

munitat rural a Campanet i després d'estar-hi set anys m'enviaren a Inca, com a rector de Sta. Maria la Major. Feia tretze anys que era a Inca quan em digueren que havia de venir a Lluçmajor.

Quina és la vostra funció a Lluçmajor?

És una doble funció: viure en comunitat al convent i dedicar-me a la Pastoral parroquial, juntament amb en Pep Gelabert, en Francesc Quetglas i en Bernat Nicolau.

Les referències que teníeu del poble són les que vos heu trobat?

A Lluçmajor hi tenc família, per altra banda Algaida i Lluçmajor son pobles veïnats; sempre m'hi he relacionat, però d'enfora.

**PRODUCTOS PARA TRATAMIENTO DE PISCINAS
DETERGENTES - LEJIAS**

La Palmera

Guillem Terrassa, 37
Tel y Fax. 66 04 69
07620 Lluçmajor - Mallorca

Quan em varen dir que vengués, tots els que hi han estat em varen descriure com era Llucmajor i, el que em digueren correspon a la realitat.

A cada lloc que vaig trobar coses molt positives i d'altres no tant, coses que canviaria, però som jo que he de canviar per adaptar-me al poble.

Creis que l'Església ha experimentat molts de canvis des que vos vau ordenar?

Els que vàrem començar a estudiar Teologia fa 32 anys tenguérem la sort que el Concili ja ens va proporcionar un canvi, i tota la nostra vida ha transcorregut dins un canvi constant. Els més majors han viscut una època d'abans i una de després; nosaltres ens hem acostumat a aquest canvi i podríem dir que unes coses han estat encertades i unes altres no tant. El que sí crec és que l'Església està en procés de canvi constant i per això t'engresca, t'anima a veure que has de lluitar per aconseguir una església més evangèlica...

A més de la funció com a rector i com a franciscà vos haureu dedicat a altres coses?

Com a franciscà i com a rector ja n'hi ha prou, però en Jaume Serra em va aconsellar que per poc que pogués anàs a donar classes a Ntra.Sra. de Gràcia, perquè és una manera d'entrar en contacte amb una joventut. Això he fet i ara ja hi ha uns al.lots que me coneixen pel carrer i me saluden, i crec que això ja és positiu.

Teniu algun projecte nou, alguna idea de futur per a la comunitat cristiana de Llucmajor?

Jo vénc amb molta il.lusió de servir aquesta comunitat, encara que ser el rector tenguí un cert pes, m'agradaria que la gent me consideràs un company, que em tractàs com una persona que ho comparteix tot, com un més del poble. Al cap d'un any ja ho veurem, ara vénc per escoltar, per observar el tarannà d'aquest poble, d'aquesta parròquia.

Per altra banda hi ha algunes coses que estan en projecte, com l'habilitació de la casa de can Pancuit, davall de Gràcia, a una finca de deu quarterades; això es podria aprofitar com a lloc d'esplai. Es tractaria d'aixecar aquesta casa en ruïnes. En Jaume ja va fer feina en aquest sentit.

Un altre projecte és la restauració de l'orgue de la parròquia per poder donar uns bons concerts, i també s'hauria de restaurar l'orgue de Gràcia perquè es fa malbé.

Ja vos començau a sentir un més dins el poble?

He quedat sorprès perquè me pensava que enyoraria més Inca, després de sentir-m'hi molt bé durant molt de temps. Aquí he vist molt bona predisposició, gent del Consell parroquial, de catequesi, dels matrimonis, joves. Jo no vull que siguin grups tancats, sinó una gran família, la comunitat eclesial. ♦

OFICINA PETER SANER • LLUCMAJOR

CI. CARDENAL ROSSELL 48

TEL 971 120624 FAX 971 121247

e-mail: p.saner@teletel.es

ABIERTO DE LUNES-VIERNES 0900-1300

PARA SUS ANUNCIOS EN

hablamos
ESPAÑOL

on parle
FRANÇAIS

Ultima
Hora

Balears

Mallorca
Magazin

Daily
Bulletin

wir sprechen
DEUTSCH

we speak
ENGLISH

CARNISSERIA □ XARCUTERIA

**ZANOQUERA
GARCIA**

EL SUPERMERCAT DE LA CARN

**CADA SETMANA TENIM LES DARRERES
NOVETATS D'ALTA XARCUTERIA**

- PRIMERES MARQUES DE "PATÉS"
- POLLASTRES DE CAMP
- TOTS ELS DIES TENIM ENTRECOT DE VEDELLA
- POLLASTRES FARCITS PER ENCÀRREC
- PORCELLES, INDIOTS, ANNERES I POLLASTRES FARCITS PER A BATEITGS I PRIMERES COMUNIONS

*Per a vosaltres voste és primer
Bones Fires!*

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 • LLUCMAJOR (Mallorca)

De noms i de llocs (LXXXVIII)

Son Misser

32

F. Jaume
J. Monserrat
A.M. Monserrat
F. Mut
Fotos: C. Julià

La possessió de **Son Misser** l'any 1551 pertanyia a Joan Vidal "Misser" del qual la finca n'agafà el nom. Fins el segle XX tots els seus propietaris duen el llinatge Vidal.

Son Misser s'anà dividint per herència o per compra, per la qual cosa, en l'actualitat, la finca original està dividida en una sèrie de propietats. Nosaltres hem fet la recerca toponímica de **Son Misser** d'en Bartomeu Riera, el qual, juntament amb Mateu Caldés i Vidal i Baltasar Noguera i Caldés, ens han informat i ens han ajudat a situar els diferents noms de lloc.

La finca confronta amb **Son Mutiliardo**, el carreró de **Son Mutiliardo**, **Son Munar** i **Son Misser** de can Ma-

teu "Xeriquet".

Quins topònims trobam a Son Misser?

Hi trobam: *Es Camp des Fonament*. *Sa Pleta*. *Es Sementer de sa Cisterna Vella*. L'amo Mateu "Xeriquet" ens conta: "Aquesta cisterna possiblement era una cova perquè no l'he vista mai buida i quan, d'entrada de nit, hi anàvem sortien rates pinyades. El meu conco, Macià Caldés i Vidal, hi va davallar un any que hi havia poca aigua per veure si hi havia molt de fang i no n'hi va veure gaire. No la feren neta de gran que era". És una cisterna amagada amb **Son Munar**. *Sa Tanca de s'Era*, al mapa veureu dues tanques amb el mateix nom i això és perquè en Bartomeu Riera va comprar dos trossos de la finca originària, per aquest motiu cada un d'ells té una tanca amb l'era corresponent. *Es Carreró*. *S'Hortal Nou*. *S'Hortet*. *Es Figuerol de Moro*. *Sa Quintana*. *Es Corral des Porcs*, abans

hi havia una barraca. *Es Pinaret*. *Es Sementer de Davant ses Cases*. *Es Sementer d'Enfora*. *Es Pinar de sa Creueta*. En Baltasar Noguera i Caldés ens conta la història d'aquest topònim: "Als anys 1652 i 1653 hi va haver a Mallorca una gran pesta, que també afectà Lluçmajor, morint una tercera part de la població. Al Lloc Sagrat, cementiri del costat de la Parròquia, no es podien atendre tants d'enterraments i, per evitar un empitjorament de l'epidèmia, es va ordenar que els empestats que morissin fora de la població fossin enterrats al mateix lloc de la defunció. En aquell temps no hi havia transport funerari públic i per fer el trasllat del difunt el feien a braços, si era a les rodalies, o amb el carro de parell si era a un lloc més llunyà. Es lliçava un llençol als quatre maimons de les bandes del carro i a dalt s'hi col·locava el taüt.

A **Son Misser** s'hi moriren dues

Aferrada a les cases hi ha una torre de defensa que habilitaren com a habitació, a baix. A dalt hi havia dos vessants però ho feren un terrat. Una altra cosa que m'atreu és que encara es conserva, dins la cuina vella, el cossi on es feia la bugada.

Per aquí no sol ploure gaire, però cada parell d'anys fa alguna torrentada; l'aigua baixa pel carreró de **Son Mutiliardo** i entra dins **Son Misser**, dins el *Sementer d'Enfora* se sol embassar. Moltes gràcies i fins el mes que ve. ♦

Tecnofonía.s.l

- ✓ **Movistar Empresas**
- ✓ **Servicios Centrex**
- ✓ **Línea RDSI**
- ✓ **Línea Duplo y Básica**
- ✓ **Centralitas**
- ✓ **Vía Digital**

*Estamos en tu onda,
aprovecháte*

MoviLine
Movistar VIA

LAS POSIBILIDADES EXISTEN Y SON INFINITAS

T I E N D A S T E L Y C O

TELYCO LLUCMAJOR

Plaza España, 54
Tel: 971 12 10 83
Fax: 971 66 40 46
07620 Llucmajor

TELYCO ARENAL

Trasimè, 16
Tel: 971 26 93 10
Fax: 971 26 93 10
07610 El Arenal

TELYCO CA'N PASTILLA

C/ Cicerón, 3b
Tel: 971 26 62 32
Fax: 971 26 62 32
07610 Ca'n Pastilla

TECNOFONIA S.L.

Servicio Técnico Post-venta
TELYCO
Reyes Católicos, 33
Tel: 971 27 34 06
Fax: 971 25 02 71
07007 Palma

TECNOFONIA S.L.

C/ Luca de Tena, 12 bjos.
Tel: 971 24 03 41
Fax: 971 24 03 41
07500 Palma

Autoventa Ciutat, M&T, S.L.

Miquel Mas Alba. Gerent   Servei Oficial   C/. Ciutat, s/n - Tel. 66 01 25 - LLUCMAJOR

**B
o
n
e
s

F
i
c
h
e**

mondeo

Ens poden perjudicar les antenes de telefonia mòbil?

Redacció

La polèmica que sovint llegim als diaris i veim a informatius i reportatges de la TV referent a la perillositat o no de viure baix les influències de les ondes electromagnètiques dels fils elèctrics d'alta tensió i de les antenes de repetidors de telefonia mòbil ha arribat al nostre poble davant la possibilitat que se n'instal·li una sobre el campanar de l'Església Parroquial, cosa que ha provocat una diversitat d'opinions sobre la conveniència o no de posar-la.

Per poder informar els nostres lectors dels diferents punts de vista al respecte, ens hem adreçat al GOB, el qual ens ha proporcionat un informe jurídic del juliol de 2000 referent a "Comunidades de Propietarios e Instalaciones de Antenas de Telefonía Móvil" que resumim seguidament, i a l'Associació per a la Revitalització de Centres Antics ARCA, la qual ens ha enviat un comunicat que reproduïm.

Informe judicial:

Mitjançant aquest informe, tractarem de donar unes pautes des del punt de vista legal i jurídic, a aquelles Comunitats de Veïnats que han rebut una oferta d'una operadora de telefonia mòbil, per a la instal·lació al seu terrat d'una antena o estació base de telefonia mòbil.

Quin sistema de votació és necessari? Pot oposar-s'hi algun veïnat dels darrers pisos? Proporcionen les operadores suficient informació sobre els efectes presents i futurs de l'antena que es pretén instal·lar? És la depreciació de valor dels pisos un perjudici real per a la finca? Que passa amb la responsabilitat civil dels propietaris que voten a favor davant els possibles perjudicis físics, psíquics i patrimonials que es puguin produir als veïnats del seu propi edifici i dels edificis colindants?

En primer lloc explicarem els efectes que poden derivar-se de la instal·lació de l'antena de telefonia mòbil.

Posteriorment, exposarem el sistema necessari per adoptar l'acord d'instal·lació d'una antena d'aquest tipus en una comunitat de propietaris i les conseqüències jurídiques que poden derivar-se per a la comunitat, en relació als

veïnats que s'hi oposen i els veïnats d'edificis colindants que reben les ones de l'antena.

A.- Quins efectes es poden produir a l'edifici per la instal·lació d'una antena de telefonia mòbil?

A.1. Doblers

Obviament, aquest és l'efecte més clar i directe que els veïns perceben en un primer moment: la comunitat cobrarà una quantitat que oscil·la entre les 500.000 i els 2.000.000 de pessetes anuals. Aquestes quantitats han anat augmentant en els darrers anys, ja que quan surten reticències per part dels veïnats, les operadores solen elevar l'oferta. Si les objeccions són pels possibles efectes perjudicials derivats de

les ones de les antenes, alguns veïnats són convençuts finalment pel fet que si es neguen, l'operadora farà l'oferta d'instal·lació de l'antena a l'edifici de davant, per la qual cosa rebran directament les ones de l'antena en el seu edifici (la qual cosa és considerada més perjudicial), i a més la seva comunitat no cobraria cap quantitat.

A.2 Sobrepès en l'estructura del seu edifici.

Actualment, davant el buit informatiu, en la majoria de ciutats, les operadores no han de presentar cap informe tècnic a l'Ajuntament sobre si l'estructura de l'edifici aguantarà el sobrepès de diverses tones que suposa la instal·lació d'una antena i equips complementaris. Encara que darrerament, alguns ajuntaments, per exemple a Catalunya, estan exigint aquests tipus

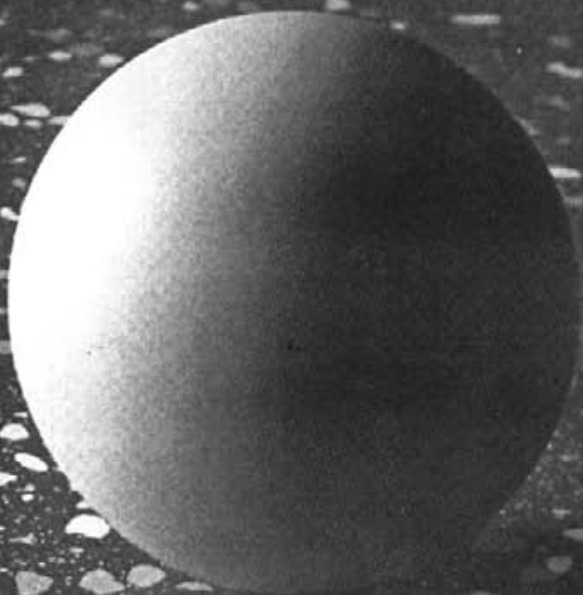
almacenes femenías

Pavimentos y azulejos

36

Un nuevo concepto para este milenio

almacenes femenías

www.femenias.com

Polígono Son Castelló (Palma de Mallorca):
Via Asima, 1 Tel: (971) 430484 - 430495
Fax: (971) 206998

Llucmajor:
Ronda de Migjorn, s/n
Tel: (971) 660856. Tel/Fax: (971) 660701

El Arenal:
Diego Zaforteza, 3
Tel: (971) 491650 - 491611. Fax: (971) 491558

d'informes, és convenient que la comunitat de propietaris s'informi bé sobre el pes que s'ha d'instal·lar al terrat, i el lloc on s'ha de recolzar. Si és necessari, hauria de sol·licitar-se un informe a un arquitecte o tècnic independent de l'operadora. Els contractes amb les operadores deixen obert a elles mateixes la possibilitat d'ampliació sense comptar amb cap informe ni control addicional de la comunitat.

A.3 Ones electromagnètiques

L'antena instal·lada en el terrat de l'edifici cobreix una zona determinada i envia i rep senyals de tots els telèfons mòbils que es desplacen per la zona. Aquests senyals que rep i emet s'anomenen ones electromagnètiques.

Aquestes ones penetren fàcilment a edificis i persones (cosa lògica, perquè si no, no seria possible la comunicació a distància).

Com hem dit, aquestes ones són absorbides fàcilment pel cos humà, on produeixen uns determinats efectes biològics. Però el problema es planteja per la falta d'acord dels científics sobre quins són els nivells perjudicials.

Hi ha un acord en què aprop de l'antena (en un radi de 3 a 6 metres) els nivells serien massa elevats i perjudicials per l'ésser humà, podent produir efectes tèrmics o encalentiment, en exposicions curtes. Els pisos situats immediatament davall, i davant, rebran de forma continuada les emissions més altes de camps electromagnètics. Però, la majoria de països, inclosa Espanya, segueixen unes normes d'exposició que limiten els camps electromagnètics que pot rebre un ésser humà, tenint en compte els efectes tèrmics. La majoria de les operadores respecten aquests límits. També hem de tenir en compte, que fins i tot respectant aquests límits, poden produir-se problemes per a les persones que duen marcapassos, que poden veure's interferits per les ones emeses per l'antena, fins i tot en nivells molt baixos.

Però el problema es planteja en les exposicions a llarg termini. Què passa quan una persona viu, dorm, treballa, juga o estudia mes rera mes i any rera any, prop d'una antena de telefonia mòbil? Molts de científics avisen que es poden produir altres tipus d'efectes no tèrmics, derivats de nivells molt més baixos i d'una exposició a llarg termini. Aquests efectes, podrien produir-se en les persones

que passen llargs períodes de temps en un radi de fins a 300 o 500 metres d'una antena, (tenint en compte que quan més a prop s'hi estigui, més alta serà la potència que s'està rebent).

Per això, molts de països i ciutats, com Suïssa, Itàlia, Suècia, els Països de l'Est, (que duen dècades investigant aquest tema), ciutats australianes, la ciutat de Toronto (a Canadà), Salzburg (Àustria), i darrerament algunes ciutats i uns 500 pobles espanyols, han establert normes que obliguen a situar les antenes a 100, 200 i fins i tot 500 metres dels llocs habitats. En tot cas, aquestes normes estableixen nivells d'exposició per a éssers humans molt inferiors als que es permeten actualment a Espanya, i fan especial menció en què nins i vells poden ser els més afectats per una exposició continuada.

En aquests països i ciutats, s'està aplicant actualment una política de precaució, ja que algunes investigacions científiques han establert que la població exposada de forma continuada a nivells de radiació similars als emesos per les antenes de telefonia mòbil podrien experimentar un increment de: avortaments, danys en el DNA, canvis en l'activitat elèctrica del cervell i en la pressió sanguínia, baixada dels nivells de melatonina, depressions, insomni, mal de cap, síndrome de fatiga crònica, afecció del sistema immunològic, càncer, tumors cerebrals i leucèmia infantil.

Per aquest motiu, l'Organització Mundial de la Salut (OMS) va iniciar l'any 1996 el "Projecte CEM", destinat a estudiar els efectes sobre éssers humans dels camps electromagnètics. Aquest projecte exposarà les se-

ves conclusions l'any 2005 o 2006. El director d'aquest Projecte d'Investigació, va declarar fa poc que:

"Els telèfons mòbils han estat al nostre voltant des de fa menys de 10 anys, i el període d'incubació per un càncer és d'almenys 10 o 15 anys. Per tant, necessitem realitzar estudis perquè si hi ha un impacte, pugui trobar-se en un temps raonable".

En aquesta línia, la Unió Europea ha recomanat als països membres que adoptin polítiques de precaució, i que segueixin investigant.

L'any 1999, el Ministeri de Sanitat Britànic, va crear un "Grup d'Experts Independents en Telefonia Mòbil", format per metges, biòlegs, enginyers, etc. Aquest grup d'experts, emetè el seu informe el maig de l'any 2000 i d'ell cal destacar el següent:

"Concloem que no és possible en aquest moment afirmar que l'exposició a radiofreqüències (derivades de la telefonia mòbil) a nivells inferiors als establerts a les normes de seguretat nacionals, no tinguin cap efecte potencial advers sobre la salut i que les llacunes en el coneixement són suficients per justificar una política de precaució".

I es que, no existeix acord entre els científics. No ha estat demostrat que l'exposició a aquestes ones sigui completament segura.

Fa falta per tant, esperar els estudis epidemiològics. En definitiva, i parlant cruament, s'ha d'esperar que comencin a manifestar-se els símptomes i malalties a la població exposada. I això es torbarà encara alguns anys, ja que la tecnologia de telecomunicacions mòbil, i l'exposició massiva de grups

EURO - IDIOMAS

Llucmajor

*Aprenen idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
nadius i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 • Llucmajor • Tel. 66 11 33

I Congrés Rural

Palma, 15, 16 i 17 de novembre de 2001

El I Congrés Rural de les Illes Balears pretén fer una anàlisi de l'estat del món rural de les Illes en aquest segle XXI.

S'ha establert un conjunt de temes, dels quals es farà un diagnòstic en el Congrés. Per això s'ha creat un grup obert de treball per a cadascun dels temes a tractar, que realitzarà dues reunions prèvies, on s'iniciarà el debat que culminarà en les dates de realització del I Congrés Rural. Els grups de treball, tant a les reunions preparatòries, com al Congrés estan oberts a la participació de tota persona interessada.

Grup obert de treball	Data	Hora	Lloc: seus de la Conselleria
AGRICULTURA ECOLÒGICA	10 i 19 / 09	19 h.	Carrer Foners, 10 - Palma
AGROTURISME	11 / 09	19 h.	Eusebi Estada, 145 - Sa Granja
	20 / 09	19 h.	Carrer Foners, 10 - Palma
AIGUA I AGRICULTURA	6 i 18 / 09	19 h.	Carrer Foners, 10 - Palma
APICULTURA	4 i 13 / 09	19 h.	Carrer Foners, 10 - Palma
OLIVERAR	3 i 11 / 09	19 h.	Carrer Foners, 10 - Palma
HORTOFRUCTÍCOLES I CÍTRICS	3 i 13 / 09	19 h.	Eusebi Estada, 145 - Sa Granja
RAMADERIA OVÍ I CABRUM	4 i 17 / 09	19 h.	Eusebi Estada, 145 - Sa Granja
RAMADERIA PORCÍ	5 i 18 / 09	19 h.	Eusebi Estada, 145 - Sa Granja
DENOMINACIONS QUALITAT	10 i 20 / 09	19 h.	Eusebi Estada, 145 - Sa Granja
ASSOCIACIONISME AGRARI	27 / 09 i 8 / 10	19 h.	Eusebi Estada, 145 - Sa Granja
COMERCIALITZACIÓ	25 / 09 i 3 / 10	19 h.	Carrer Foners, 10 - Palma
ESTRUCTURA DE LA PROPIETAT	27 / 09 i 8 / 10	19 h.	Carrer Foners, 10 - Palma
FRUITS SECS	1 i 9 / 10	19 h.	Carrer Foners, 10 - Palma
HERBACIS DE SECÀ	24 / 09 i 2 / 10	19 h.	Carrer Foners, 10 - Palma
LACTIS I DERIVATS	26 / 09 i 4 / 10	19 h.	Eusebi Estada, 145 - Sa Granja
MÀ D'OBRA	26 / 09 i 4 / 10	19 h.	Carrer Foners, 10 - Palma
NOUS CULTIUS	25 / 09 i 3 / 10	19 h.	Eusebi Estada, 145 - Sa Granja
RAMADERIA BOVÍ	24 / 09 i 9 / 10	19 h.	Eusebi Estada, 145 - Sa Granja
TERRITORI I AGRICULTURA	1 i 10 / 10	19 h.	Eusebi Estada, 145 - Sa Granja
VINYA	2 / 10	19 h.	Eusebi Estada, 145 - Sa Granja
	10 / 10	19 h.	Carrer Foners, 10 - Palma

de ciutadans a les ones dels seus telèfons i antenes és un fenomen molt recent.

A.4 Depreciació del valor de l'immoble

Aquest important efecte colateral es produeix per l'aparició de notícies en premsa i mitjans de comunicació nacionals i locals sobre possibles efectes perjudicials de les antenes, manifestacions de veïnats que s'oposen a la seva instal·lació, etc. La gent comença a percebre un perill aprop de les instal·lacions.

Ara mateix és paradigmàtica la situació del Llevant espanyol i la regió de Múrcia. És pràcticament impossible la instal·lació d'una antena de telefonia mòbil sense l'oposició i protestes dels veïnats de la zona. Es succeeixen les manifestacions, recollides de firmes, i alguns Ajuntaments obliguen a retirar aquestes antenes dels nuclis de població.

Aquest tipus de notícies, tinguin o no fonament científic, tenen un clar efecte sobre el valor de la propietat immobiliària, ja que una persona que hagi llegit aquest tipus de notícies, s'ho pensarà dues vegades abans de comprar una vivenda propera a una antena.

Existeixen nombrosos estudis realitzats als EEUU els darrers anys que es refereixen a vivendes properes a línies elèctriques. Les conclusions d'aquests estudis es poden aplicar totalment a les antenes de telefonia mòbil, i això perquè existeixen una sèrie d'elements comuns, que de coincidir, produeixen un clar efecte en el mercat immobiliari.

Hi ha estudis que conclouen en què el valor de les propietats properes a les línies elèctriques és d'un 12 a un

30% menor que el valor d'altres propietats.

Com hem dit, aquest fenomen ja s'està produint a Espanya, en relació a les vivendes que tenen instal·lada una antena de telefonia mòbil als seus terrats, afectant també el valor dels edificis colindants, que reben directament l'emissió de l'antena. I és previsible que amb l'augment d'informació i de notícies de mitjans de comunicació, aquest fenomen s'incrementi en el futur. Per això pot parlar-se sens dubte d'un possible efecte perjudicial derivat de la instal·lació d'una antena de telefonia mòbil, sobre les vivendes de l'edifici on s'instal·la l'antena i sobre els edificis propers.

A.5. Mal psíquic i moral a veïnats de l'immoble i a tercers.

Si una persona no sap res d'aquests temes i pensa que les antenes no són perjudicials, seguirà duent una vida

normal, sense preocupar-se per la nova antena que acaben d'instal·lar al seu edifici o a l'edifici d'enfront.

Però què succeeix amb els propietaris que tinguin dubtes i temors davant la falta de consens científic i les notícies aparegudes? Si els altres propietaris no senten temor i voten a favor de l'antena, el "dissident" se veurà obligat a viure dia rera dia, una vivenda que rep contínuament emissions. És imaginable la pressió que poden sofrir determinades persones, davant la menció de paraules com càncer o leucèmia.

En aquest sentit, existeixen molts d'estudis que mostren que la imposició d'aquest tipus de risc ("inacceptable") per a algunes persones, pot per si mateix, produir efectes perjudicials en la salut física i mental.

Recentment, en el mes de maig del 2000, s'ha dictat la primera sentència a Espanya que condemna a Iberdrola pels camps electromagnètics que

The image shows a website layout for 'MANS'. At the top, there are four logos in a row: Levi's, DIESEL, Avirex, and Lee. Below these, the word 'MANS' is written in a large, stylized, gothic-style font. Underneath 'MANS', there is a contact bar with the text 'L'Almoina, 30 · Tlf. 971 16 84 56' and a dropdown menu showing 'Porreres'. At the bottom, there are five more logos in a row: AVIA, CAT, ART, a logo with two figures, and adidas.

un transformador genera a una venda. El contingut d'aquesta sentència és també **extrapolable** als camps generats per les antenes de telefonia mòbil. Destacam d'aquesta important sentència el següent paràgraf.

"Si bé es cert que actualment no existeix cap prova de cap mal físic, no ho és menys que es pot derivar l'existència d'un mal moral que ve constituït i fonamentat en l'elemental i normal desassossec i intranquil·litat que sorgeix en unes persones, per la possibilitat que on es desenvolupen els elements més essencials de la seva vida, això és a la seva vivenda, s'estan produint una sèrie d'emissions que podrien ésser nocives per a la salut tant d'ells com dels seus fills".

A.6. Responsabilitats administratives i civils que es poden derivar per a la Comunitat de Propietaris.

En primer lloc, quant a possibles **responsabilitats administratives**, s'ha de tenir en compte que la majoria dels **Ajuntaments** que actualment han regulat la instal·lació d'antenes de telefonia mòbil als seus municipis, han establert que de les infraccions que es cometien contra la normativa d'instal·lació i conservació **seran responsables solidaris, a més de l'empresa instal·ladora "el propietari o comunitat de propietaris" de l'edifici o terreny on s'instal·li l'antena.** És molt possible que aquesta normativa, que van copiant uns Ajuntaments d'altres, s'estengui en el futur a moltes més ciutats espanyoles.

Però el que més deu sopesar-se per una comunitat de propietaris, a l'hora de permetre la instal·lació d'una antena, és la responsabilitat civil que pot derivar-se.

En aquest sentit, la comunitat va a obtenir un benefici econòmic per la instal·lació de l'antena, per la qual cosa ha d'assumir també l'indemnització dels mals que poden produir-se a tercers derivats d'aquesta instal·lació.

Ja hem dit, que aquests mals poden ser de diversos tipus:

- **Mal patrimonial:** en devaluar-se el valor de les vivendes de l'edifici i els edificis colindants.

- **Mal físic:** derivat de les possibles malalties i trastorns físics que poden causar les ones que de forma continuada reben els residents de l'immoble i veïnats colindants. Les indemnitzacions poden ésser astronòmiques i ens trobaríem davant un supòsit molt paregut al del tabac o l'amiant (en un principi es negà que fossin perjudicials, demostrant-se aquest fet anys després). En aquest sentit, una pauta molt clara la podrien donar les companyies d'assegurances: la majoria es nega a assegurar els possibles mals que es poden derivar dels camps electromagnètics produïts per les antenes de telefonia mòbil.

- **Mal moral o psíquic:** aquest mal es podria produir tant a propietaris de l'immoble que visquin a l'edifici i s'oposin a la instal·lació, com a tercers ocupants d'edificis veïnats, que rebin directament l'emissió d'una antena (en un radi de fins 300 metres).

En aquest sentit, els tribunals espanyols han reconegut a moltes de sentències, que **qui es lucra i obté un benefici per una determinada instal·lació o activitat que tenguí riscos usuals o reglamentàriament prevists, ha de suportar les conseqüències dels mals i perjudicis que siguin susceptibles de generar-se, fins i tot en el cas d'ús correcte d'aquell bé o servei.**

S'entén que existeix culpa en tota acció o omissió generadora d'un mal indemnitzable, sense que sigui suficient per desvirtuar-la, el compliment de Reglaments. (Sentències del Tribunal Suprem de 16 d'octubre de 1989, 8 de maig, 8 i 26 de novembre 1990, 28 de maig 1991, 7 d'abril 1997).

Això significa que si la **Comunitat de propietaris té constància** que actualment existeixen estudis científics que posen en dubte la inoïtat dels camps electromagnètics derivats de l'antena, **estarien subjectes a indemnització els veïnats que varen votar a favor de la instal·lació de l'antena, i aquells que no salvassin el seu vot a la Junta.**

De quines quantitats estariem parlant?

Per exemple, en la sentència de 14 d'abril de 2000 del Jutjat de Primera Instància núm. 6 de Múrcia, s'estableix que en el cas que no s'impedeixi que les radiacions electromagnètiques penetrin a la vivenda, els propietaris no poden ser obligats al manteniment d'una vivenda on no se'ls trobi garan-

titzat allò tan elemental com la salut dels seus ocupants, i per tant, hauran de ser indemnitzats amb l'import d'una vivenda de les mateixes condicions i característiques, a un altre lloc. També hauran d'indemnitzar-los amb l'import dels lloguers que han hagut d'abonar des que es varen veure obligats a abandonar la seva vivenda pel temor als camps electromagnètics que hi entraven.

En el cas que en un futur es demostràs l'existència d'una malaltia o mort relacionada directament amb els camps electromagnètics generats per l'antena de telefonia mòbil, les indemnitzacions al malalt o als seus familiars s'elevarien considerablement.

B. Adopció a una comunitat de propietaris, de l'acord d'instal·lació d'una antena de telefonia mòbil.

1. Majoria necessària

1.a UNANIMITAT. Segons els articles 12 i 17 de la Llei de Propietat Horizontal, qualsevol alteració de l'estructura de l'edifici o de les coses comuns afecta al títol constitutiu, i requereix el vot favorable de tots els propietaris.

1.b. MAJORIA QUALIFICADA. Encara que consideràssim que no s'alterarà l'estructura de l'edifici, i que no existeix alteració visual de la façana, l'acord que podria adoptar-se en aquest cas (arrendament d'elements comuns) per les 3/5 parts dels propietaris, necessitaria el consentiment del propietari o propietaris directament afectats.

En aquest cas, es necessitaria el consentiment de:

- Qualsevol habitant de l'edifici que utilitzi un marcapassos.

- Els veïnats dels darrers pisos de l'immoble.

- Qualsevol altre propietari que no vulgui assumir el possible risc per la seva salut i per la dels seus familiars.

- Qualsevol propietari que consideri que pot devaluar-se el valor de venda de la seva vivenda.

S'ha de tenir en compte que per adoptar l'acord, tant per unanimitat com per majoria qualificada, es comptaran com a vots favorables aquells dels propietaris absents de la votació, que degudament citats a la Junta no manifestin la seva oposició mitjançant escrit o telegrama dirigit al secretari en el termini de 30 dies.

Això és important, perquè si poste-

riorment es deriva algun tipus de responsabilitat, per danys produïts a veïnats o tercers per la instal·lació de l'antena, assumiran aquesta responsabilitat els veïnats que varen votar favorablement l'acord d'instal·lació.

Comunicat d'ARCA:

Carta pública als veïnats de Lluçmajor
Ciutat, 28 de setembre de 2001

Amics,

Vos dirigim aquestes línies per manifestar-vos el nostre desacord referent a la possible instal·lació d'unes antenes de telefonia mòbil al campanar de Lluçmajor, i vos agraïm en nom dels

qui estimam el patrimoni de Mallorca, que és de tots i que hem de defensar, que ens hàgiu facilitat poder exposar la nostra postura davant fets com aquests.

El seguit d'atemptats contra el patrimoni és interminable, i hi ha tasca per a tots, i Arca no pot sinó posar-se al costat d'aquells que rebutgen aquests fets.

Hem dirigit sengles cartes al Rector i al president de la Comissió de Patrimoni de Mallorca i també ho farem al president de la Comissió Diocesana de Patrimoni per expressar la nostra protesta.

Atentament,
Pere Oller i Vives
President d'ARCA ♦

Boutique

Marlu

Roba de Joventut, de Senyora i Senyor.

Especial Fires 2001

**20% descompte en bosses de mà
Del 6 al 15 d'octubre**

Recollida autoritzada de neteges tèxtils; Tintoreria "CALTOR"

VOS DESITJAM BONES FIRES

C/. d'Es Vall, 93 - Tel. 971 66 05 29 - LLUCMAJOR

Crònica d'una nit atàvica i plujosa

Ramon Tous

Era dissabte vespre a Binissalem, i tanmateix, plovia.

Fou així com una processó de llucmajorers i vilaexterns -més granats i més trempats que fa deu anys- feren cap a la casa-museu Llorenç Villalonga per veure com un vell somni -ara ja bell record- prenia cos un altra vegada ni que fos per una nit.

Travessaren els camps inundats i els carrers embassiatats amb el posat decidit i el *coransopartio* perquè la mateixa vila on no passa mai res tenia un altre punt d'atenció fora del poble: els *Antònia Font* estaven a punt de tocar a la plaça de toros de Ciutat, després d'un horabaixa plujós que havia deixat l'ambient enganxat de basca i mals presagis.

Així i tot, la gent va arribar puntualíssima al número 25 del carrer Bonaire de Binissalem, seu de la Fundació Casa-Museu Llorenç Villalonga que amb tant d'encert, i malgrat les dificultats, dirigeix na Catalina Sureda, una manacorina discreta i excitant i que, per una nit, va esser recer, consol, aixopluc i asil cultural de tots els llucmajorers nascuts o fotuts, fidels o volanders, veïnats predilectes i fills adoptius.

Tanta puntualitat inusual va sorprendre els organitzadors que encara eren a punt de desenfornar. Els darrers retocs, qualche flaix que ja disparà i el Molt Atàvic conseller Damià Pons que ja guaita encuriós per l'esquinzell.

En dos minuts, les sales plenes de poetes, profetes, lletruts, barbuts, saberruts, barruts, llibreters, sarenalers, lectors, escriptors, editors, professors, narradors, misantrops, llicantrops, misògins, creadors, creatius, divertits, transvestits, malparits, despistats, malcarats, enlluernats... i, per descomptat, tots els equivalents femenins.

L'exposició *Les Edicions Atàviques*, 11 anys després, que romandrà oberta fins al mes de desembre, emmarcava luxosament la presentació de la revista de poesia *BaleigsDIGITALs* que podeu visitar (fins i tots des de Llucmajor!!!) a la pàgina www.mallorcaweb.net/edataviques.

La nova revista és ben digna d'esser visitada i ha estat saludada amb sorpresa i curiositat dins un sector més aviat conservador en les formes i totalment antiquat en el fons. Sorpresa que, per altra banda, també varen causar en

el seu moment les *Edicions Atàviques* en la seva inusual singladura des de l'any 1985 a l'any 1990.

Durant el període creatiu del col·lectiu, arribaren a port set projectes d'experimentació i convicció artística: *Baleigs* (1986), *Cos de Calitja* (1987), *Territori d'Incògnites* (1988), *3x7=21 Cercles* (1988), *Liquen Saur* (1988), *Indicis* (1990), *Instamàtic* (1990).

A la claustra, la pluja de setembre perfumava silenciosament lledoners venerables, telefonades de mòbils i converses de fumadors. Les parets i els racons del mític casalot de can Sabater presentaven un aspecte inusual amb bidons de colors llampants, camisetes provocatives i gegantines portades de

llibres prohibitius.

Enmig del primer aiguavés, l'honorable banyera del gran Villalonga covant dins ses aigües somortes un invent volterrià: una sirena que ha de créixer i d'inflar-se, encertada metàfora de l'evolució inexorable de tot cos femení.

Inflada, com les lletres de la portada de *Cos de Calitja*, tal com recorda Miquel Bezares l'autor: "Fou especialment memorable, a les acaballes del procés, el dia que enllestirem la coberta. En Biel havia proposat que per a les lletres de la coberta usàssim una tinta especial que s'inflava, un cop impresa, si s'hi aplicava calor. Hi ha màquines, per fer tal cosa. Nosaltres, evident-

im
moderna
impremta

C/. de sa Fira, 10 • Tel. i fax: 971 66 03 10 • 07620 LLUCMAJOR

tic, el seu vell llibre, una primícia i una premonició:

Com col·libris lentíssims
ferits de mort,
com papallons,
encara intactes,
caient des de les torres
sobre un vent de reflexos,
planen fragments de vidre.

Era dia 22 de setembre, i, així i tot,
va ploure molt. ♦

ment, no en teníem cap, però. Em sembla que era un diumenge. Ens trobarem un bon grapat dels atàvics a casa seva, a l'Arenal. I aleshores, entre riallades i un cert escepticisme sobre el procediment i els seus resultats, començarem, un rere l'altre (fins a 500 exemplars!) a introduir els llibres en una *sandvitxera* domèstica. La cosa funcionà, i les lletres, efectivament, s'inflaren".

Com s'inflaren les galtes i els esperits de tant de besar cares estimades, tant de fer els honors al vi de la contrada i tant de descabdellar ironies i records.

En Biel Thomàs exercia sobre tot i sobre totes les coses la muda supervisió habitual: el preu de les camisetes, l'amic que ja arriba, la foto que falta, el darrer contacte, el material disponible, els errors d'última hora, els secrets d'internet. I en Miquel Cardell, periodista al cap i a la fi, troba en *Instamà-*

Funeraria Mare de Deu de Lluç, s.l.

A. SASTRE C/ Revolta, 11. - Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

Amb la finalitat de poder prestar els serveis funeraris sense necessitat que la família s'hagui de molestar per ser ben atesa, tant a Palma com a Lluçmajor, posam a la vostra disposició el telèfon de servei permanent: 971 62 01 46, i a Lluçmajor vos informaran al C/. Ciutat, 127-1r, Tel.: 971 66 18 62

Cristalleria Llucmajor

Joan Morey

Laminats
Biselats
Miralls
Decorats

Vidrieres artístiques
Doble acristallament

Bones Fires!

Ronda Migjorn, 80 - Tel. y Fax 971 66 14 93
07620 LLUCMAJOR (Mallorca)

44

PETITONS

SHUSS
TUTTO PICOLO
SEAPORT
AMAYA
RUELI
NAF NAF
CAÑAMÁS
GINKANA
VALENRRI

ARTICLES INFANTILS
DE 0 A 12 ANYS

BONES FIRES!

NATIVIDAD GÁZQUEZ RODRÍGUEZ

PLAÇA ESPANYA, 46 • TEL.: 971 12 08 09 - 616 38 99 52 (LLUCMAJOR)

TRIA ALLÒ MILLOR PER ALS TEUS INFANTS

Testimonis documentals de la nostra història (XLII)

Regles de policia i comoditat, 1821

**Sebastià Cardell i Tomàs
Bartomeu Font i Obrador**

Les Ordenances Municipals referents a ordre i policia tingueren una acceptació vertaderament popular i aquesta era molt *sui generis* tenint en compte els costums i singularitat social del poble. Nosaltres que ja pertanyem a la tercera generació dels més joves, som testimonis d'aquest quadre costumista d'agranar diàriament la carrera i després regar-la, com també evitar els impediments als carrers per peresa i abandó dels veïns. Molts tenien l'emparallat a la façana de casa seva. Alguns propietaris agosarats sembraven els arbres acostats a les partions i camins que eren un impediment per als vianants i els carros. Totes les contravencions eren objecte de ban o imposició pecuniària i d'ella es destinava un terç per a l'acusador.

En la villa de Llummajor de la Provincia de Mallorca á los ocho días del mes de Abril del presente año mil ochocientos veinte y uno: estando reunidos y congregados en su sala capitular los vocales que componen este Ayuntamiento Constitucional, á saber Don Antonio Mesquida Alcalde, Don Pedro Antonio Mataró, Don Antonio Catañy, Don Juan Catañy, Don Antonio Salvá Rós, Don Antonio Salvá Marió, Don Agustín Fullana, Don Poncio Vidal y Don Antonio Grau Regidores; con intervencion de Don Gabriel Serra y Don Guillermo Salvá Síndicos Procuradores. Habiendo tenido presente las circulares del Muy Ilustre Sr. Gefe Superior Político, de 27 de Marzo ultimo y de 4 de Setiembre proximo pasado ambas relativas á la limpieza aseo y comodidad de los pueblos; acordaron unánimes que para poderlo llevar á efecto los vecinos de esta villa se dictasen algunas reglas y se publicasen en debida forma; cuyas disposiciones dictadas y aprobadas por los referidos consejales son del tenor siguiente:

Primeramente: todo vecino mantendrá limpio el terreno que linda con su casa; procurará que se dé corriente á las aguas, quitando los charcos y lodazales en el trecho que a cada uno co-

rresponda, debiendolo verificar en el preciso termino de tres días, pasados los cuales serán multados los omisos con diez sueldos de pena y ademas se mandará recomponer la falta á sus costas.

2º Caerá en igual pena el que en el termino de veinte y cuatro horas contadas desde la publicacion de este bando no haya quitado los estorvos y tropiezos que tengan en sus respectivas calles como piedras, estiercol, bancos, leña, arados, carros y demas que impiden el libre transito, entendiendose comprendidos en este artículo quantos en lo sucesivo permitiesen en sus calles, lo que en el se prohibe.

3º Los propietarios de terrenos que tengan arboles sembrados en la orilla del camino, cuyarán que estos ó las ramas que impiden el libre transito de los carruages y caballerías se corten dentro el termino de tres días bajo las mismas penas establecidas en los precedentes artículos.

4º En igual pena caerán los que tiren piedras, rafes ú otros desechos del campo en los caminos pues deberán los propietarios conservarlos en el mejor estado posible.

5º Deberán llenar en el plazo señalado en el artículo 1º las zanjaz, fosos, hoyos y qualesquier otros parages de dentro y fuera del pueblo, á media hora de distancia por lo menos; si es que se sirvan de depositos de vasura y otras inmundicias con el objeto de acopiar estiercol, en perjuicio de la salud del vecindario; comprendiendose igualmente aquellos hoyos que aunque mas separados del pueblo que la distancia referida, siempre que amenazen perjudicar la salud pues unos y otros de los contraventores ó negligentes pagarán la multa de diez sueldos por cada hoyo, foso, etc. y con mas se corregirá la falta que se note á costas del dueño, o conductor del terreno sin perjuicio de otras providencias que se adoptaran contra los resistentes.

6º Se proibe absolutamente echar en la calle las hojas de qualesquiera especie de verduras, las ramas y cortezas de legumbres; pues como esto contribuye al aseo de que se hace referencia

el artículo 1º, serán por lo mismo castigados los contraventores con las penas establecidas en aquel.

7º Todas las penas señadas serán de irremisible exacucion, sin que sirva de disculpa la ignorancia; y los reincidentes sufrirán doble pena.

En la misma seccion se trató sobre el mal estado, y de la situacion arriesgada de las campanas de la Iglesia Parroquial; pues que se tenía noticia que el andamio del campanario que es de madera se hallaba totalmente carcomido y que sin grave riesgo de perecer en él los que estubiesen cerca no podía tocarse ninguna de las campanas; tomando pues en consideracion los mismos Señores tan desagradable noticia resolvieron que pasasen á reconocer dicho campanario hombres peritos para que informasen del estado en que se encontraba y si verdaderamente amenazaba alguna desgracia; con esto fueron elegidos los Maestros Albañiles Juan Durán, Julian Duran y Mateo Gamundí y los Carpinteros Miguel Munar y Juan Vidal; quienes habiendo pasado á practicar dicho reconocimiento á su regreso expusieron: que las señales que presenta el maderage que forma el andamio para sostener las campanas es absolutamente inutil en terminos que amenaza ruina, y que á su parecer no puede por ningun pretexto tocarse con ellas si se quieren evitar las desgracias que amenazan y que por lo mismo sería muy combeniente que sin desperdiciar momentos se quitasen del puesto en que se hallan; y atendiendo estos consejos á la antecedente exposicion de los Peritos resolvieron avisarlo al Rdo. Cura parroco por medio de oficio que se le ha pasado con esta fecha previniendole que se cuide de que se haga efectivo el parecer de los indicados Peritos; dentro el termino de seis días contados desde esta fecha, y de no verificarlo, quedará responsable ante la autoridad superior á quien se dará cuenta; en esta conformidad lo acordaron, resolvieron y firmaron de que doy fe.

AXA

A AXA, TU ETS EL PROTAGONISTA

GUILLEM ROIG SASTRE

Agent

Tel. 971 76 77 00 - Fax 971 76 77 99

Mòbil 639 060 077

ESPECIALISTES EN ASSEGURANCES DE:

- * VIDA I AMORTITZACIÓ D'HIPOTECA
- * PLANS D'ESTALVI I DE JUBILACIÓ
- * PLANS DE PENSIONS
- * COMERÇ I OFICINA
- * ACCIDENTS
- * ASSISTÈNCIA SANITÀRIA
- * COMUNITATS
- * INCENDIS
- * VIVENDA
- * CAÇA I PESCA
- * EMBARCACIÓ
- * RESPONSABILITAT CIVIL
- * DEFUNCIÓ
- * AUTOMÒBILS

ITAMBÉ:

- * INVERSIONS EN GENERAL

Cuina Tradicional

Antònia M. Bonet

Ja arriba la temporada de caça! S'ha obert la veda! Les antigues receptes, rescatades dels grogosos tractats de cuina, ens guiaran per camins saborosos. Aquí en tenim una petita mostra.

Tords amb salsa d'ametles

- 12 tords
- 12 quadrats de 25 grams cadascun de ventresca, preferentment de porc negre
- 70 g. d'ametles torrades
- 2 alls
- 2 dl de llet
- 2 dl d'aigua
- 1 dl de vi ranci
- 1 ceba trinxada
- 1 tomàtiga de ramallet, trinxada
- un brot de moradux
- 1 dl d'oli d'oliva
- 200 g de pèsols, sal i pebre
- mitja dotzena de cols de Brussel·les per a cada persona.

Es fregeixen lentament dins l'oli els tords sencers i la ventresca. Quan agafin un to daurat és el moment d'incorporar el vi, la llet, l'aigua, sal, pebre, les ametles i els alls (picats dins el morter) i el brot de moradux. Es couen tapats fins que siguin tendres. Apart bullirem dins aigua els pèsols i les cols; els treurem del brou i ho abocarem dins la cassola amb els tords cuits; per acabar, deixarem que cogui tot junt 5 minuts més.

Fideus gruixats de caça de ploma

Un plat molt senzill però capaç de satisfer qualsevol paladar exigent. En principi aquesta recepta era per fer-la amb colomí, en època de caça ens podem permetre canviar-lo per tudó, colom de roca o tórtora; l'indispensable és que l'au escollida sigui molt jove i així ens asseguram que serà tendra.

Per a quatre persones necessitam:

- Una tórtora dividida en quatre trossos
- 1 dl d'oli d'oliva, sal, pebre
- 2 alls
- 2 tomàtigs de ramallet (la polpa)
- 50 g. de pernil tallat a daus
- 1 l d'aigua i fideus gruixats

Dins una greixonera hi posarem l'oli i la tórtora; a foc viu l'enrossim, després afegirem els alls, la tomàtiga i el pernil; ho farem coure lentament fins que la tomàtiga adquireixi el punt de confitura; abocarem l'aigua i quan comenci a bullir, els fideus i els farem coure aproximadament 12 minuts.

És difícil precisar la quantitat exacta de fideus; la vostra experiència vos ajudarà; l'essencial és usar fideus gruixats i fer-los coure el temps necessari per tal que resultin espessos.

Guatlles amb raïm

Per a sis persones:

- 12 guatlles recobertes de fines tires de ventresca i després fermades
- 125 g de mantega
- 1 dl de "fons obscur" que es pot substituir per salsa d'estofat de bou
- 3 cullerades de brandi
- 300 g de raïm moscatell, pelat
- sal i pebre

Dins la mantega farem daurar les guatlles durant 10 m; acabarem la cocció posant-les a coure al forn molt calent 10 minuts més; passats aquests desfarem els fils, traslladarem les aus a una altra cassola i les acompanyarem amb el raïm pelat.

Unirem el fons de cocció, el brandi i el fons obscur i rectificarem de sal; ho posarem al foc viu i farem que redueixi a la meitat. Abocam damunt les guatlles i el raïm i se serveix immediatament. ♦

**ferreteria
CA'N
JANER
bricolatge**

Rotonda Lluçmajor-Campos
Tel.: 971 12 04 47
LLUCMAJOR

**CURSET DE RESTAURACIÓ
DE MOBLES ANTICS**

...

**IMPARTIT PELS
GERMANS VOLONTÀ
(ebenistes)**

**CADA DIMECRES I DIJOUS
HORABAIXA**

Inici dia 3 d'octubre 2001

INFORMACIÓ:

TEL. 971 12 04 47

COL·LABORA:

LAKEONE

- PARIS 1902 -

IVECO

SERVEI AUTORITZAT

Tallers
ANTONIO
ROSSELLÓ RAMIS, s.l.

C/ Navarra, 4-6 • Tel. 66 09 28
Llucmajor

GIMNÀS A PUNT

C/. GRUP ESCOLAR, 68 - LLUCMAJOR - TEL.: 971 12 10 81

Activitats per a tota la família

Fitness (estar en forma)

Aeròbic

Step

Body - pump i Body - combat
(et convidam a provar-ho)

Taekwon-do (Infantil i adult)

Hapkido

Defensa personal

Sauna i raigs uva (preus especials)

*Les més modernes màquines i el millor
equip humà al teu servei*

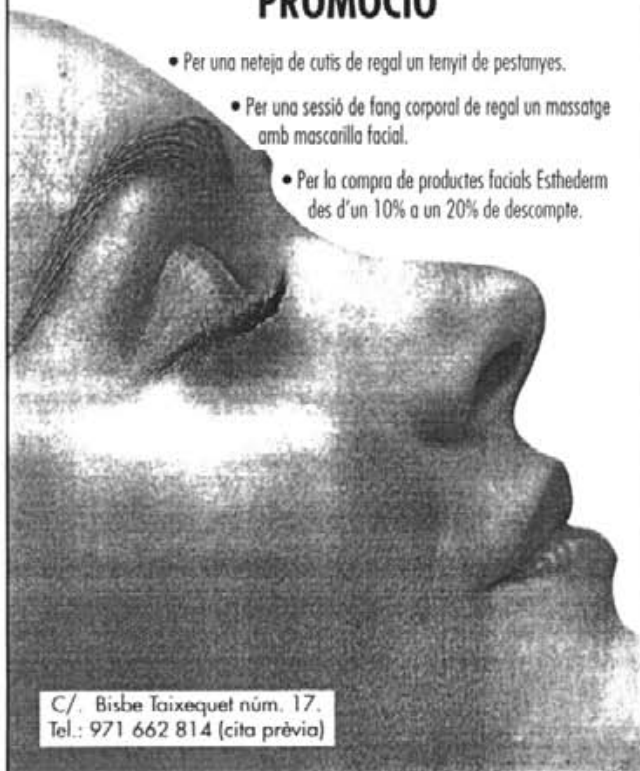
**T'assessoram i t'ajudam a elegir les activitats
més adequades a les teves necessitats**

48

tina cebrián
ESTETICISTA

De l'1 d'octubre al 30 de novembre
PROMOCIÓ

- Per una neteja de cutis de regal un terryt de pestanyes.
- Per una sessió de fang corporal de regal un massatge amb mascarilla facial.
- Per la compra de productes facials Esthederm des d'un 10% a un 20% de descompte.

C/. Bisbe Taixequet núm. 17.
Tel.: 971 662 814 (cita prèvia)

Llaços i Botons

Margalida Tomas
Morcoria - Llençoria
Brodats

C/. Major, 101 - Tel. 971120134
07620 LLUCMAJOR

ESTANCO EXP. N.º 3
CAN PACÓ

Margalida Soler Oliver

C/. Bisbe Taixequet, 69 - Tel. 66 07 00 - Llucmajor

Decrets de batlia del mes de setembre

S'ha adjudicat a **GADESO SL** la consultoria i assistència que es precisa per a la posada en marxa de l'oficina de gestió que ha de redactar el **Pla de joventut de Llucmajor**, per **16.500.000** de pessetes.

(Havia sortit a BOIB que l'Ajuntament treia a concurs públic l'elaboració i aplicació del Pla de joventut fins el 31 de desembre de 2001, per 17 milions de pessetes. Només es presentà GADESO SL, representat per Maria de los Reyes Sierra Risco. L'empresa GADESO SL fou fundada pel Sr. Antoni Tarabini Castelloni Cabot el 7 d'agost de 1991 i en va ésser administrador únic fins el 9 d'abril de 1999 quan donà poder a favor de Maria de los Reyes Sierra Risco com a administradora única.

Hem de recordar també que als decrets del mes de juny, sortia un pagament d'1.948.000 pta a SOCIOPOLITICA I MERCADOTECNIA SOCIEDAD CIVIL per un estudi previ a la situació de la problemàtica de la joventut al terme)

A **RESTAR MUSIC SL** se li han pagat 10 factures per un total de **15.363.794 pta** per diverses actuacions durant les festes de S'Arenal. D'aquestes factures destaca la núm 11, de 16 de juliol, on per una "**Noche Mallorquina**" dia 10 de juliol a la plaça Major de S'Arenal s'han pagat **2.952.200 pta**.

(Els grups de música mallorquina solen cobrar entre 50.000 i 150.000 pta., feis comptes. Aquestes actuacions les adjudicaren per concurs públic que havia sortit al BOIB).

Adjudicar a l'empresa **RETSAR MUSIC SL** la contractació d'actuacions musicals pels dies 9 i 10 d'agost: **7.719.800 pta** per l'actuació de **MALENA GRACIA** i **17.944.793 pta** per les actuacions d'en **SERGIO DALMA** i de **TAM TAM GO**.

(S'han gastat 25.664.538 pta per dues vetllades: la "revista" de divendres dia 9, i la verbena de dia 10).

També s'han adjudicat i pagat a **RETSAR MUSIC SL**, **3.891.000 pta** per diverses actuacions musicals a les festes de Santa Cànida i Cala Blava.

(Se'ls adjudicà per procediment negociat: l'Ajuntament presenta les condicions a 3 empreses que els pugui interessar i agafen la millor oferta qualitat-preu. No sabem quines eren les altres empreses).

S'ha adjudicat a **TENEDI AMBIENTE SL** el contracte de diverses actuacions musicals amb motiu de les festes de les urbanitzacions de Badies, Las Palmeras i Son Bieló per **4.790.000 pessetes**.

(Les empreses RETSAR MUSIC SL i TENEDI AMBIENTE SL a les que l'Ajuntament ha pagat 49.709.332 pta, foren constituïdes com a Societats Unipersonals per la Sra. Maria del Amor Aldao Muido, de les quals també n'era administradora única. També el 18 de gener de 2000, va constituir la Societat Unipersonal MAJO SPORT SL i el 22 de febrer de 2000 donà poder com a administrador a D. Joaquín

Rabasco Ferreira).

TAO ha cobrat **9.638.727 i 645.818** pessetes per serveis informàtics.

A **ARABESCO** li han pagat **1.000.000 pta** per "assistència tècnica constitució de la Fundació del Convent" i **350.000 pta** per "estudi i presa de dades a Cala Pi, Vallgornera, i Es Pas, núm.3".

(No sabem en què consisteixen aquestes "assistències tècniques" i aquests "estudis", però s'ha convertit en pràctica habitual de l'equip de govern pagar-ne. El president de l'empresa és el Sr. Emilio Alonso Sarmiento i un dels consellers és el Sr. Eduardo Vellibre Roca).

També s'han aprovat molts expedients de **llicències d'obra**, algun funcionari ha hagut de fer hores extra per treure a llum les llicències abans que acabàs el termini. Per diversos es **Puig de Ros** no es notará l'efecte de la moratòria; de totes maneres les obres no podran començar gaire aviat ja que són molts els expedients aprovats només amb projecte bàsic: hauran de fer el definitiu i cercar picapedrers.

Per ventura és per això, per la feinada que s'ha fet durant l'estiu que, per decret de batlia, s'ha **nomenat** D. Juan Cánovas Salvà funcionari eventual per ocupar el lloc de treball d'**assessor**.

(De moment no sabem qui assessora ni sobre què, però sembla que ja cobra)

Els rapinyaires de S'Estalella n'estaven amb els cabells..., no, amb els cabells no, amb les plomes dretes, tots espantats de veure el rebumbori que feien devers el Club Nàutic de S'Estanyol, perquè ja se sabia que feien moltes de festes, emperò aquesta de Sant Miquel, no, no era això la festa que feien. La festa consistia en què 146 dels socis del Club donaven suport el seu president i, vistes les coses ja no els va venir tan de nou al mussolet i als seus companys perquè arribaren a la conclusió que cada vegada que les resolucions judicials les són contraris allà es fa una festa; en aquesta ocasió una festa de desagravi al seu president, amb el suport d'un gran número de socis, molts d'ells tenen comenat el seu carnet de soci de número (valgui la redundància) igual que un lloc d'amarrament, que, si Déu ho vol i els jutges també mai no tendran ni una cosa ni l'altra. Però mentrestant fan festes perquè la justícia per ells no sap ben bé de què va. I el senyor president es permet donar lliçons d'ètica als mitjans de comunicació!...

Hi ha per llogar-hi cadiretes!... Realment a la foto que va sortir als diaris tots varen quedar... ben retratats!... i qualsevol ja no és la primera vegada... ♦

Fires de Llucmajor

Exposició d'Olis i Aquarel·les de l'artista Xisquet

Inauguració: divendres, 12 a les 10h.

L'Ajuntament de Sóller va retre un homenatge al pintor Xisquet a les passades Fires de maig. L'acte va consistir en l'entrega d'una placa commemorativa que el primer Tinent batle i senador Sr. Ramon Socias va donar a l'artista com a reconeixement a la seva llarga trajectòria d'exposicions a les Fires de maig de Sóller.

50

Xisquet, el pintor de la llum i de la senzillesa

Des de fa anys he anat seguint la trajectòria pintoresca d'en Xisquet; any darrere any he pogut comprovar l'evolució de l'artista dins el difícil món de l'art.

Des de molt jove ha estat un lluitador de la creació, sempre amb noves idees i noves formes d'estil però, això sí, donant a conèixer una pintura que de cada dia ha anat matisant més cap a la llum, la llum que envaeix i irradia la totalitat de les seves obres, i que li dona la personalitat del pintor que s'ha fet a si mateix sense desanimar-se amb els obstacles que li ha deparat la vida.

A la majoria de les obres d'en Xisquet es pot dir que irradia l'espiritualitat en els paisatges de l'illa mallorquina i sobretot de la Vall de Sóller; des dels

seus quadres es pot contemplar la bellesa de la natura viva que només aquest pintor de la llum sap crear, sempre amb una senzillesa que intimida la cromatologia i el disseny de l'obra que ha anat formant amb aquest afany de lluitador. Ens deixa una obra plena de vida, de llum i de color, l'obra d'un mestre del qual molts haurien d'aprendre.

Podem dir que s'ha realitzat un treball admirable i s'ha donat a

conèixer una obra que omple de plaer els que la contemplen i admiren, per això

estic segura que encara té molt per donar amb les seves obres. No hi ha dubte que amb els anys encara ens sorprendrà, perquè com ell mateix diu, en pintura cada dia és un nou dia per aprendre.

Maria Vázquez, periodista

Esports

El Barça ha preparat la temporada a Lluçmajor

Un descans dels jugadors blaugranes durant un entrenament

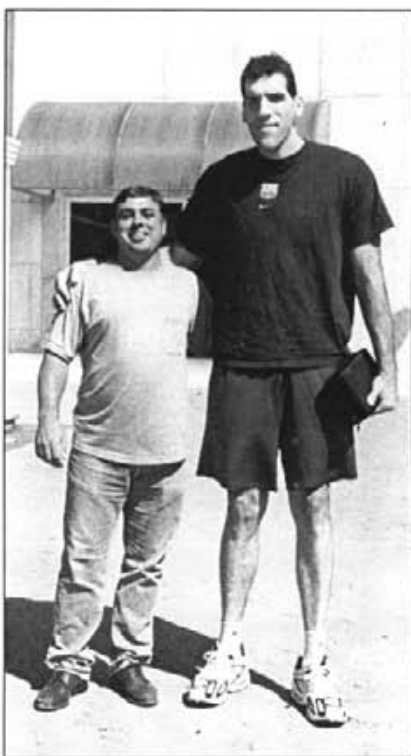
F. Verdera

El Barça de bàsquet, vigent campió de Lliga i de Copa, ha preparat la temporada que acaba de començar en el pavelló del Camp Municipal d'Esports. Durant més d'una setmana, el conjunt blaugrana, sota la direcció de l'entrenador Aito García Remeses, ha entrenat a les instal·lacions llucmajoreres en sessions de matí i d'horabaixa.

La presència del gran nombre d'estrelles del bàsquet es va traduir en una massiva assistència d'aficionats a les sessions de treball que no varen ser a porta tancada. També l'arribada i la sortida dels jugadors blaugranes dels entrenaments va resultar en alguns moments tumultuosa perquè els joves fans del bàsquet volgueren aprofitar l'ocasió per tal d'aconseguir autògrafs i fotografies amb els seus ídols.

I no n'hi havia per menys, la "bomba" Navarro, Rodríguez, internacionals llampants, medalla de bronze en els Campionats d'Europa disputats aquest estiu passat a Turquia, eren a la pista llucmajorera juntament amb el gegantàs Dueñas, el capità de l'equip De la Fuente i també el jove Alzamora.

I què podem dir de la plèiade d'estrangers: Ekonomou, Okulaja, Digbeu, Jasikevicius, Rentzias i Kammissovas, tots internacionals en els combinats nacionals dels seus respectius

Roberto Dueñas, amb en Pep de la cantina del camp d'esports

països. Només va faltar la cirereta del pastís, Pau Gasol, la figura del Barça durant la temporada passada.

Quan el conjunt d'Aito entrenava a Lluçmajor, Pau Gasol empenia la seva aventura a la mítica NBA. En el bàsquet nordamericà, el millor del món, el jugador català defensarà la camiseta dels Grizzlies, de Memphis. ♦

CLÀSSICS • NOVETATS • IMPORTACIÓ

Teixits Llevant

Atenció Especial als Lluçmajorers

Plaça Barcelona, 2 (zona Es Fortí)

Tel.: 45 70 78 • PALMA

- Embolits
- Cuixots
- Formatges

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (Llucmajor)

SEMAR

Industries Semar, s.a

C/. Tomàs Moserrol, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

ferreteria CA'N JANER bricolatge

Pl. Espanya, 47. Tel. 66 04 43

Rotonda Llucmajor a Porreres i Campos
Tel. 12 04 47 Fax 66 27 64

LLUCMAJOR

OFERTES DE FIRES DE 2001

52

SERRALLERIA

Jaime Maimó

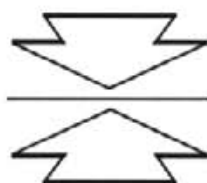
**FERROS ARTÍSTICS I FORJATS
ESPECIALITAT EN TREBALLS D'ALUMINI
I D'ACER INOXIDABLE**

AVDA. CARLES V, 26 - TEL. 66 06 82 - LLUCMAJOR (MALLORCA)

CENTRE RECONeixEMENT MÈDIC - PSICOLÒGIC

Antoni Isern Oliver

METGE OCULISTA

Dra. Núria Busquets
(EQUIP CLINICA JUANEDA)

CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES

OBERT ELS DILLUNS
de 17'30 a 20 hs.
C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Llucmajor)

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82 - 28 94 58

Tie Break Santa Cànida

Guillem Socies

Amb motiu de les festes de Santa Cànida, és va celebrar el campionat-concurs de TIE BREAK a les pistes de tennis del camp municipal d'esports de Lluçmajor. La participació va ser molt nombrosa i les partides començaren a les

18,30 h i finalitzaren devers les 3,00 h de la matinada. Un horabaixa i un vespre que donaren molt de si i en què els participants s'ho passaren beníssim. A les 22 h es va servir un sopar (buffet) i després els jugadors continuaren els partits. Al final es va procedir a l'entrega de trofeus i gairebé tothom hi va ser fins al final. Aquests varen ser els resultats:

Individual Masculí Absolut "A"

- 1r. Antoni Clar Rosselló
- 2n. Tim Spielker
- 3r. Pere Antoni Pericàs

Consolació Individual Masculí Absolu "A"

- 1r. Jaume Vidal Rubí
- 2n. Maties Noguera Pons
- 3r. Antoni Clar Ferrà

Individual Femení Absolut "A"

- 1a. Rita Manresa Font
- 2a. Catalina Blascos
- 3a. Francina Capellà Roig

Consolació Individual Femení Absolut "A"

- 1a. Francesca Palmer
- 2a. Joana Rigo
- 3a. Catalina Roig

Individual Masculí Absolut

- 1r. Francesc Company
- 2n. Guillem Moll
- 3r. Miquel Mòjer

Consolació Individual Masculí Absolut

- 1r. Esteve Amer
- 2n. Miquel Puigserver
- 3r. Sebastià Maimó

Individual Femení Absolut

- 1a. Francesca Salvà
- 2a. Aida
- 3a. Maribel Entrena

Consolació Individual Femení Absolut

- 1a. Catalina M. Oliver
- 2a. Joana Pastor
- 3a. Pepita Comas

Individual Mixt Aleví

- 1r. Francesc Company
- 2n. Josep Sacarès
- 3r. Ramon Canyelles

Consolació Individual Mixt Aleví

- 1a. Francesca Maimó
- 2n. Llorenç Noguera
- 3r. Joan Francesc

Serveis ràpids

Masculí: 1r. Antoni Clar Rosselló
Femení: 1a. Joana Rigo

Restaurant

Gran Via

Noces - Banquets - Comunions
i Bateigs

Informació: Tel. 66 03 17- LLUCMAJOR

PERRUQUERIA PUIGSERVER

C/. Orient, 8 - Tels. 66 20 08 - 64 05 14 (Lluçmajor)

FUNERÀRIA
Ca'n Pere Antoni
 SUCCESSOR DE TOMEU BLANCH "PORTASSA"

SERVEI 24 HORES

Telèfons: 971 620 129 - 606 946 712

Fax: 971 141 008

SERVEIS:

Particulars

Tramitacions trasllats fora del terme de Lluçmajor
 Incineracions (Palma i Bon Sosec)

COMPANYIES:

Finisterre • Ocaso-Inca (Ag. 197) • Sta. Lucia
 Previsora • Lloret • NorteHispania

Domicili: C. Joan Mesquida, 10 (Santa Maria)

54

B O T I G A
CA'N TONI

*Tractam els
 clients com
 a amics*

Servei a domicili

C/. Bisxbe Taixequet, 62 • Tel.: 971 66 03 93 (Lluçmajor)

NOTES COLUMBÒFILES SETEMBRE DE 2001.

Joan Jaume Sastre

A quest mes de setembre el Club columbòfil llucmajorer ha començat a preparar la temporada de curses que tendran lloc entre els mesos de febre i abril de 2002. Els directius han dissenyat el pla d'entrenament que les nostres aus seguiran aquests propers mesos de tardor i hivern. La primera amollada tindrà lloc a Can Pelín, en es Rafalet, a la carretera de Llucmajor a s'Arenal i la mes llunyana els durà a Cala Figuera. La línia que et segueix és la de ponent, per reforçar el sentit d'orientació dels nostres animals amb la direcció amb que hauran de tornar als nostres colomers de les curses que

tindran que dur a terme..

A més de parlar d'aquest tema, també s'han tractat els relacionats amb la vacunació dels coloms, i s'ha pres la determinació de no deixar que cap colom que no estigui vacunat pugui participar en els entrenaments socials.

Finalment es va acordar enviar un comunicat a tots els columbòfils de fora de l'illa, que tenen coloms al nostre club per participar en el VII Trofeu Ciutat de Llucmajor, per mantenir-los informats dels progressos de les seves aus.

Tots aquests acords seran tractats amb Junta General que tindrà lloc en el local social, Bar Pou, en el mes d'octubre.

Una xerrada amb en Miquel Munar Mut, a Cala Pí, a l'estiu del 2001

En Miquel Munar és de tots conegut, Llucmajorer de soca rel no cal que el presentem entre nosaltres. Avui parlarem d'una de les seves grans aficions, però, com a ell mateix ens diu, no l'única.

On començares a practicar aquest esport?

Vaig començar molt jove, a casa de la tia Farnisca i el concho en Damià Oliver "Tamborer". El concho, tenia el colomer al terrat de ca seva, a la cantonada del carrer de sa Fira amb el carrer del Convent. En un principi hi anava a veure volar l'esbart. En els anys quaranta a Llucmajor hi havia molta afició pels coloms i més que pels coloms, per l'esbart; a migdia i a l'horabaixa es podien veure volar un bon grapat d'esbarts, els coloms feien pinya, d'aplegats que volaven, voltaven damunt els

seus colomers sota la direcció d'una bandera que era la batuta que emprava el colomista, el vol era ràpid i l'esbart xiulava, feien tot el poble i donaven la volta a l'església, i de sobte, quan es baixava la senyera i es pegaven dos xiules, els coloms s'amollaven de cop damunt les teulades o el terrat on quedaven tancats per un sistema de "barreres". Tota aquesta pràctica tenia la finalitat d'agafar coloms, perduts o d'altres colomistes, que eren observats per l'esbarter que el punt que en veia un de tot sol feia senya a l'esbart amb la bandera perquè anés cap a l'objectiu i una vegada l'estrany s'havia embolicat dintre de l'esbart ja no en podia sortir i quan s'adonava ja estava posat al terrat i agafat amb les barreres. Agafar el coloms dels altres era una medalla. Aquesta pràctica, era fruit de l'època, els anys quaranta foren difícils per a tots i havia molta fam, ...

Si en un principi el que me va cridar més l'atenció fou aquesta pràctica de vol dirigit, ben aviat vaig saber que hi havia "algo" més. Els coloms no només volaven damunt el colomer i voltaven l'església, si no que eren dits lluny i tornaven.

L'afició del concho al futbol, havia estat durant molts d'anys jugador amb el Mallorca, va fer que me fes càrrec dels seus coloms viatgers, fins i tot, vaig fer un primer d'Alacant amb un roig regalat per n'Antoni Tomàs "Pitja palla".

Quins colombòfils recordes d'aquells primers anys?

Recordar, en record alguns i m'agradaria recordar-los a tots i no deixar ningú.

Record l'amo Antoni Tomàs "Pitja palla"; es vell "Cornet"; n'Antoni "Punta"; en Miquel Mulet "Maset", aquells

55

**Jaume
Gost**

Complements i antiguitats

C/. Aragó, 310 baixos - Palma
Telf.: 607 36 58 45

Servei de begudes
i menjars de qualitat
a bon preu

Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

dies garriguer a Capocorb; Don Sebastià Mas, que feia feina a l'Ajuntament; n'Antoni "Marquet", el forner; en "Flaco"; en Salvador, el barber de Plaça; n'Andreu "Portell", que tenia el colomer a la vora del camp de futbol vell; en Bernat "Porreguet", era un artista de l'arruix, amb la bandera els feia anar a on volia; en Macià "Monjo", del carrer de San Llorenç, deien que havia fet anar el seu esbart a l'església un vespre de lluna plena per unes missions; en Joan Agullo, feia feina a la nostra fàbrica de sabates; en Xim Janer; en Julià Monserrat, en ...

N'hi havia més, més, l'afició en aquells anys era molta, ara no en puc recordar-ne més i ben molt de greu me sap.

On tingueres el teu primer colomer?

El primer colomer el vaig tenir a casa, al carrer de San Llorenç. El me va fer el fuster Miquel Cardell "Denits" del carrer del Convent per encàrrec del conco en Damià. Els dos primers coloms que hi entraren foren regalats per en Joan Agullo, eren pardos. La resta també varen ser regals de colomistes amics del conco o del meu pare.

Però els meus estudis, primer a Ciutat i més tard a Sant Sebastià feren que els coloms quedessin un poc de banda.

A Sant Sebastià, així i tot, era informat puntualment de les noves columbòfiles i a principis dels anys seixanta vaig anar, amb la moto, una Ducati 175 CC, a França, a la zona dels Pirineus d'on vaig dur tres coloms misatgers.

I una vegada acabats els estudis, on tingueres colomer?

Primer a Capocorb, prop de Cala Pí. Fou on vaig viatjar per primer cop, amb la societat columbòfila Lluçmajorera. Després a Ciutat, prop de lesAVINGudes, concursava a la Palmesana, aquells anys els seu president era en Toni Garcias. I una altra vegada a Capocorb, on estic ara. Al Club de Lluçmajor hi vaig tornar gràcies els esforços d'en Llorenç Tomàs "Cadirer", en Llorenç, que aleshores era el president de Lluçmajor no s'aturava de dir-me que havia de tornar a viatjar i que no hi havia un lloc millor per fer-ho que el nostre club. Cansat de sentir-lo hi vaig tornar i n'estic molt satisfet.

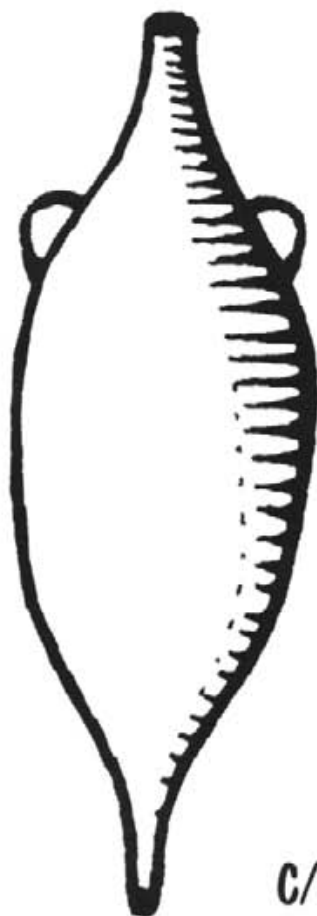
D'on vénen els teus coloms?

Els primers coloms que entraren al colomer foren regals d'altres columbòfils: el conco en Damià; en Joan Agullo; Don Sebastià Más; el conco en Mateu, Don Mateu Mas Moll de "Can Ginard" de Campos, campió d'Espanya de Fons Marítim; el tres coloms de França, regal d'un colombòfil Francès que havia conegut estudiant a Sant Sebastià; alguns coloms belgues de Ocamp prop de Bruixes; també d'en Miquel Pallicer i en Julià Monserrat.

I els d'ara?

Avui, al colomer hi ha unes poques rels de coloms. Aquests són descendents d'en "Tocahores" i en "Pessetero" dos coloms comprats a la subhasta d'en Mestres a Ciutat, d'en "Hitler" regal d'en Miquel Pallicer al meu germà Sebastià i uns bronzejats de Can Julià Monserrat, que també me va dur en Sebastià.

Ara hi ha quatre línies: els grisos, que aquest any m'han donat un bon resultat, els he cronometrat de fons i gran fons i m'han fet guanyador de l'anella d'or del nostre club i campió de gran fons del Grup Mallorca, són descendents d'un colom blanc de can Miquel

S'AMFORA

C/. de sa Font, 8 - TEL. 66 18 16 - LLUCMAJOR

Pallicer, que a la vegada venia d'un colom cronometrat de Badajoz del colomer de n'Andreu Prohems de Campos, i d'unes femelles grises també de ca n'Andreu; els Castueros, bronzejats, descendents d'un bronzejat que fou primer de la cursa de Castuera de l'any 1991; els Campillos, rojos, fills del roig de la cursa de Campillos, l'any 1994 i que fou quart del Grup Mallorca, amb en Julià Monserrat aquell any ferem una parella de coloms de Campillo; i, els de Lisboa, cendrosos, fills, nêts o germans del colom que fora concurs en va venir de la Ciutat Portuguesa de Lisboa.

Quantes parelles tens a la cria?

Parelles a la cria, poques, molt poques, quatre, cinc, ... i algunes els he fetes aquest any.

El que si faig es cria de l'esbart, quan el coloms viatgers han fet Eivissa i alguna que altra velocitat deix que pugin algun colomí que anell. Quan les curses acaben, anell al colomer de vol els coloms que necessiti per a la temporada. És el que he fet aquestes darreres temporades i el que m'està donant aquests resultats. Les parelles se fan per elles mateixes i si m'agraden és quant els anell els colomins.

L'avantatge més important és la comoditat per la meua part, i la desavantatge és que més d'una vegada els pares de coloms que estan obtenint bons resultat en les curses de fons i gran fons ja no són el colomer, és el cas dels grisos.

Amb les quatre rels que hi ha vaig fet una soca de coloms que tenen més o manco les mateixes característiques i estan adaptats a la manera de concursar que estic practicant.

Quin menjar dones?

Estic donant la mescla que puc trobar als comerços de Lluçmajor, ara, amb un poc d'ordi i a la temporada de

curses amb més blat de les indis i altres llavors. És per comoditat, la mescla els hi dono en abundància, sempre he tingut el costum de donar molt de menjar, quan vas al meu colomer sempre hi ha menjar dintre dels menjadors, sempre hi ha menjar per terra i és per que és una mania. Una part de la mescla és als colomers i la resta a la clastra on també mengen les gallines, els conills i algunes perdius.

Les pedretes, l'argila, la copinya i la coralina, els minerals, les petites llavors, les cabeces i altres arrels, ... les van trobant ells mentre pasturen. És una de les coses bones que la fora vila.

Quina problemàtica té tenir els coloms a fora vila?

En primer lloc, que hi has d'anar cada dia o deixar menjar i aigua per a un parell de dies, cosa que no pots fer a la temporada de curses que és quan els coloms necessiten més atenció.

Seguidament tenim la salvatgina, de pèl: els moixos silvestres, els mostels, les rates, ... i la de ploma: el fal-

có, aquesta au, a la Marina de Migjorn ha anat augmentat en aquests darrers anys i avui per avui és el més important depredador dels esbarts que es troben a fora vila.

També les aus, al camp, conviuen amb altres espècies, comparteixen l'aigua i el menjar amb altres espècies d'animals, es corrent que als llocs on beuen hi vagin gallines, perdius, conills, rates .... també a satisfer la seva set i moltes vegades, això, pot ser una font de contagi de malalties.

I les avantatges?

La comoditat, per la meua part. Els coloms es troben molt millor. Gaudeixen de més llibertat, no hi ha veïnats que se sentin molestats. Necessiten manco cura, molts dels productes que hem d'afegir a la seva alimentació quan es troben a la vila, els troben per ells mateixos pasturant i quan el seu instint els diu que la necessiten.

Una cosa molt important és que aprenen a viure dins la natura, quan pega el falcó a l'esbart, alguns es-

Fonda Pa - Patisserie
Can Bagur
Li oferim el nou servei de buffets a domicili (freds i calents)

C/. Major, 79
Tel. 971 66 09 45
(Lluçmajor)

**CENTRE OPTIC
EXPOLENT**

C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 44 13 74
S'ARENAL

tan un o dos dies sense venir al colomer, amagats als arbres o al sota bosc, a les mates o als ullastres, o bé s'allunyen tant del colomer que després, quan són colomins, estan un temps per trobar-lo i per sobreviure cerquen llavors i aigua al camp. Tot això els és molt important quan vénen de les curses de fons o grans fons i estan un o dos dies a tornar, de joves han passat un o dos vespres al ras i hi estan fets, saben dormir a les branques dels arbres, cercar aigua i menjar i quan es troben bé partir cap el colomer. Crec que els coloms de vila, a l'horabaixa de tard, venint de cursa, cerquen un poble i un colomer on entrar, esperant trobar-hi menjar i aigua per satisfer les seves necessitats, quedant hi agafats, quantes vegades no ho hem sentit contar a un rotlle de companys, "mentre esperava els coloms de ..... en va arribar un i va entrar com si fos ca seva i no era d'aquí", "n'arribaren tres, dos eren meus i l'altre un desconegut, entraren a la vegada".

Ara bé a les curses de velocitat, els coloms de fora vila, prop de la posta del sol ja cerquen on passar el vespre.

Com els entrenes?

Els coloms es posen en forma per ells mateixos a fora vila. No segueix cap mètode determinat, la major part de l'any, el colomer està obert tot el dia, poden entrar i sortir tantes vegades com vulguin. Volen molt i per ells mateixos es van posant dia a dia en forma i els temps que passen volant es fa més llarg, augmenten la velocitat i l'altura. A la temporada de curses els faig volar un poc, més que res, per controlar quins coloms es troben en més bon estat.

I, al mes de setembre, començaré a donar-los gàbia, uns quants de pics els duc a amollar en direcció a Ciutat. Amollades curtes, quatre o cinc quilòmetres, que s'aniran allargant en els

propers mesos.

En que et basses per engabiar un colom a una cursa determinada?

Hem de tenir en compte que els coloms que hi ha en el colomer venen de coloms viatjats de fons o gran fons, en poques paraules que hi ha sang.

A les curses d'Eivissa l'important és que estiguin bé de salut i tinguin ganes de volar, en el mes de febrer són la majoria de coloms dels nostres colomers, a més, crec que aquestes curses són per seleccionar-los. A les proves de velocitat i mig fons cal apurar un poc més, saber si el colom va aparellat, si té ous, si té un lloc determinat dintre del colomer, ... a més del que hem dit abans. I quan es tracte de les proves de fons o gran fons no només cal que el colom es trobi bé físicament, si no, també psíquicament, és el que diem estar en "forma". Psíquicament ha de voler anar a ca seva, ha de tenir una tendència enorme que l'ha de fer superar la set, la fan, l'esgotament, tot això. I aquest darrer punt el coneixem mitjançant l'observació dels animals, dintre del grup i individualment. Després hi ha uns factors que potenciaran aquestes ganes de venir: el desig de tornar al niu, pels ous o el colomí, la parella, el lloc dintre del colomer, ... són factors que s'ha de tenir present a l'hora d'engabiar.

Amb quins detalls et fixes per saber que un colom està en "forma"?

És curiós, sabem que la "forma" no dura molt de temps, dues o tres setmanes, en les que l'au està en condicions de dur a terme un gran esforç i obtenir uns bons resultats. I, després, pel que sia, per la forma i passa a tenir una altra imatge i una altra forma.

El colom que està bé t'ho diu, perquè els coloms que estan bé tenen un imatge, un "status", unes postures, un

moviment i una conducta, que si ets colomista tens aquest cop de vista i ho coneixes i després quan l'agafes dintre de la ma veus que està amb aquella situació de gras però al mateix temps amb la carn dura, bé de ploma, amb una ploma lluenta, una vitalitat que quan l'amolles, el colom, en lloc de fer una cosa rara d'esqui, se fa com es "gallardo".

És a dir, quan miro les aus, individualment, per engabiar per una cursa de fons o gran fons, estic cercant el colom que amb la seva manera d'estar està pregont: "soc aquí", les seves plomes tenen un color més viu i els seus rellums més intensos, no refusa l'enfrontament per defensar el lloc on es troba i ja no parlem del niu o la parella, es mou d'un lloc a l'altre, d'un ullastre a un altre, i on es troba es fa sentir, quan està al niu, damunt els ous o donant calor al colomí, té una postura que no passa desapercebuda sinó tot el contrari. I en grup, fa lloc a l'hora de menjar, surt a volar sovint, de l'esbart n'entra i en surt fent cabrioles, ara la veus volar alt i lluny i de sobte ja és a la teulada anant d'un cap a l'altre, ara entra al colomer i als pocs minuts ja en surt per tornar a volar, i quan vola pareix que no es cansa, passa més temps volant que la resta, ... amb això me fixo.

El mascle és més expressiu, tenen un "estatus" més fàcil de detectar que els de les femelles. La forma, en les femelles, passa més desapercebuda, és més difícil de detectar.

Quins trofeus recordes d'anys passats?

En recordo alguns que han tingut un significat especial per a mi. Són, entre altres:

Tercer i quint de Màlaga l'any 1970
Primer i tercer de Madrid l'any 1972.
Quart de Valdepeñas l'any 1975

Sa Libreria

Llibres, contes,
jocs educatius,
material d'oficina

C/. Sa Font, 15 • Tel.: 66 26 66 (Llucmajor)

ASSEGURANCES

Agència Llucmajor
Ramon Nicolau S.L.
(Peugeot)

ZURICH

C/. Marina, 104 • Tel.: 971 66 05 21 (Llucmajor)

Tercer, quart i vuitè de Valdepeñas l'any 1990

Sisè de Puertollano l'any 1990

Primer de Castuera l'any 1991

Novè de Valdepeñas l'any 1992

Primer de Campillos l'any 1994.

I d'aquest any?

Bé, aquest ha estat un dels millors anys esportivament parlant i record més significativament els següents:

Sisè de Baza

Quart d'Almeria

Primer, tercer i quant de Cap de Bou.

Quart de Puertollano

Setè el VI Trofeu Ciutat de Lluçmajor

Primer de la Classificació de Seguretat

Anella d'or

Sisè de la Classificació de Regularitat.

De tots ells n'estic molt satisfet, però la cursa que ha tingut molta importància a estat la de Llarga Distància des de la ciutat de Cap de Bou a Extre-madura, una amollada de més de set-cents quilòmetres on hi vaig participar amb quatre coloms i dels que en vaig fer tres dintre dels quatre primers del nostre club.

Enguany, amb aquest colom de plata, fa tres vegades que les empreses ALUMSA i Ferreteria Jaume Maimó te donen el primer trofeu de la Classificació de Seguretat del Club de Lluçmajor i si afegim els dos segons que has fet en aquesta categoria ens trobem davant un especialista amb aquesta classificació, ens ho podries explicar?

Els dos primers coloms de plata són resultat d'una planificació de la temporada de curses organitzant el nombre de coloms a prendre part a cada amollada amb la finalitat d'obtenir els millors resultats i les màximes puntuacions.

Recordem que els percentatges estaven lligats al número de coloms que cada concursant aportava a la cursa a partir de les velocitats. Si un n'hi duia

4 a Calp i en cronometrava 2, obtenia un 50 punts, si un n'hi duia 20 i en cronometrava 10 també era un cinquanta punts. I s'obtenia els mateixos percentatges a fons i a gran fons. El que vaig fer durant unes quantes temporades fou dur un bon grapat de coloms a les dues primeres velocitats, 25 o 30, i després disminuir dràsticament el nombre a la resta de les curses de velocitat aportant un o dos coloms, és molt més factible cronometrar un o dos coloms a una cursa de velocitat, sobretot si els has pogut triar d'entre un bon grapat de coloms, coloms cronometrats en les dues primeres curses, que fer-ne de 20, 20.

Actualment les directrius d'aquesta classificació són diferents, a les curses de velocitat s'hi ha de participar amb un mínim de 3 coloms i en cas que el nombre sia inferior només puntuarà cada un 33,33 punts, a les curses de fons i gran fons o llarga distància els criteris es mantenen, amb un colom es pot fer 100 punts. Aquest any a la darrera cursa vaig exposar el colom que m'havia vingut de Cap de Bou en tercer lloc, per tres motius, en primer lloc l'au estava amb unes condicions extraordinàries de forma, en segon lloc necessitava els 100 punts per guanyar la classificació de seguretat i en darrer terme si l'animal era cronometrat, aquest guanyava l'anella d'or del nostre club. Les coses van sortir rodones.

Quins problemes hi veus a la colombofilia balear?

Que hi ha molt poca joventut entre nosaltres i un esport que no té gent jove darrera té els dies comptats. I en segon lloc és un deport car, és car el menjar, les instal·lacions, el viatjar, els medicaments, ... I té difícil solució.

Creus que el colombofil a d'especialitzar-se, com està fent a altres indrets d'Europa?

L'especialització en el meu cas ve determinada per la situació de les ins-

tal·lacions. Un colomer a fora vila difícilment pot estar especialitzat en les proves de velocitat. Crec que les aus vénen en grup, molt poques vegades soles, i l'esbart estira amb la direcció en que van la majoria dels seus integrants i aquest majoritàriament són de vila, per tant els coloms de fora vila primer van amb el grup a la vila i després tornen. A les amollades de velocitat i les curses d'Eivissa, majoritàriament, els meus coloms vénen per l'indret de Lluçmajor o Campos. Altre motiu és que en el moment d'arribada al colomer es quedin fora una llarga estona. Per aquests dos motius són a les proves de fons i gran fons o llarga distància on els colomers de fora vila obtenen millors resultats.

Ara les característiques pròpies de les curses damunt la mar fan que sia molt difícil l'especialització dels colomers. Coloms que aquest any han viatjat bé de velocitat, fons o, fins i tot, gran fons és possible que es perdin a una cursa d'Eivissa o a una de velocitat.

Voldries dir alguna cosa més?

M'agradaria dur a terme, amb els meus coloms, una prova: una vegada fetes les amollades que calgui dintre l'illa, dur-los directament a la península, a una cursa de velocitat, sense passar per Eivissa. Som del parer que els resultats amb percentatges serien millors que els que avui obtenim fent passar els coloms per Eivissa. Crec que els coloms a les curses d'Eivissa no hi aprenen res i que és un lloc de moltes pèrdues que es podrien evitar. Si cent coloms els duem en primer lloc a Eivissa i després a la prova de velocitat a la Península els percentatge de cronometrats seria inferior a si els duem directament a la prova de velocitat. És una idea que m'agradaria fer.

Gràcies, Miquel,
per les teves paraules. ♦

TALLERES
NOGUERA

REPARACIONES EN GENERAL DE AUTOMÓVILES, MOTOCULTORES,
MOTOSIERRAS, MOTOBOMBAS, CORTACEPED, ETC...

TALLER AUTORIZADO

PIVA MOTOR S.A.

PEDRO NOGUERA
ENSEÑAT

Calle Ripoll, 30 - Tel. y Fax: 971 66 22 13 - 07620 Lluçmajor (Mallorca)

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS • CONGELATS
POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

- Centre Coordinador -

Biblioteca Pública Municipal de Lluçmajor

Plaça Espanya, 46 1r

Telef. 971.661018

Horari: De dilluns a divendres de 16 a 20h.

Dimarts, dijous i dissabtes de 10 a 13h.

HI TROBARÀS
NOVETATS EN LLIBRES,
VIDEOS I CD's

T'HI ESPERAM

Disposam de servei de fotocopiadora

Consell de Mallorca

Entre noltros

Dades extretes del registre oficial del Jutjat de Pau de Lluçmajor

Naixements

- Miriam Rodríguez García, filla de Jaime i Francisca, nasqué el 27-8-01.
- Sergio Garat Estelrich, fill de Juan Carlos i Juana María, nasqué el 1-9-01.
- Maria del Mar Roig Cayuela, filla de Bartomeu i Antolina, nasqué el 14-11-98.
- Lara Nawi, filla de Cahrles i Marion, nasqué el 13-8-01.
- Maria Antonia Maya Maya, filla de Antonio i Antonia, nasqué el 20-8-01.
- Nina Cuesta Neitzel, filla de Juan i Sandra, nasqué el 29-8-01.
- Carmen González Cortés, filla de Juan José i Carmen Isabel, nasqué el 13-9-01.
- Helena Isabel Romero Palou, filla de José Manuel i Margalida, nasqué el 14-9-01.
- María Jesús López Lafulla, filla de José Antonio i Raquel, nasqué el 18-9-01.
- Gabriel Vich Salvà, fill de Gabriel i Isabel, nasqué el 19-9-01.

Matrimonis

- Enrique Gabriel Martínez Riera i Anna Nazarova, es casaren el 7-9-01 al Jutjat de Pau.
- José Manuel Domínguez Pedraza i Margarita González Bastardim, es casaren el 7-9-01 al Jutjat de Pau.
- Matías Florid Ramis i Olimpia García Jiménez, es casaren el 14-9-01 al Jutjat de Pau.
- Jordi Amengual Campins i Luz Amparo Cifuentes Díaz, es casaren el 14-9-01 al Jutjat de Pau.
- Gabriel Tomàs Gelabert i Francisca Ferragut Comino, es casaren el 6-5-01 a la Parròquia de Sant Miquel.
- Francisco Javier Castro Bortón y Purificación Montalvo Mercado, es casaren el 15-9-01 al Convent de Sant Bonaventura.
- Fouad Jomaa i Maria José Sánchez Briones, es casaren el 21-9-01 al Jutjat de Pau.
- Pedro Rodríguez Ríos i Olimpia Marcote Canosa, es casaren el 21-9-01 al Jutjat de Pau.
- Juan Galiano Pons i Juana Bergas Taberner, es casaren el 15-9-01 a l'església de Ntra. Sra. de Gràcia.
- Santiago Rodríguez Ruiz i Raquel Díaz Ruiz, es casaren el 22-9-01 a l'església de Ntra. Sra. de la Lactàcia (S'Arenal).
- Diego Romero Medino i Antonia Morcillo Llinàs, es casaren el 8-9-01 a la Casa Consistorial.
- Santiago Lucha Viveros i Maria Jesús Lorente Arjona, es casaren el 22-9-01 a l'església de Ntra. Sra. de Gràcia.
- Sebastià Salvà Morlà i Ana Maria Bonet Obrador, es casaren el 27-7-01 a l'església de Ntra. Sra. de Gràcia.

Defuncions

- Joan Roig Clar, morí el 3-9-01 als 68 anys.
- Julio Navarro Cantero, morí el 7-9-01 als 59 anys.
- Jaume Font Roig, morí el 7-9-01 als 76 anys.
- Gertrudis Palerm Riera, morí el 9-9-01 als 93 anys.
- Antonio Quiros Osuna, morí el 13-9-01 als 81 anys.
- Juan Antonio Del Cid Martínez, morí el 20-9-01 als 80 anys.
- Margarita Calafat Salvà, morí el 27-9-01 als 85 anys.

Dades facilitades per l'encarregat del Cementeri Municipal de Lluçmajor, Joan Lascolas, referides als enterraments efectuats entre el 1 de setembre i el 28 de setembre.

- 3 de setembre. Joan Roig Clar, morí als 68 anys.
- 5 de setembre. Joan Capellà Cardell, morí als 71 anys.
- 7 de setembre. Jaume Font Roig, morí als 76 anys.
- 7 de setembre. Julio Navarro Cantero, morí als 59 anys.
- 9 de setembre. Gertrudis Palerm Riera, morí als 93 anys.
- 12 de setembre. Francisca Ana Cardell Ferretjans, morí als 80 anys.
- 13 de setembre. Antonio Quiros Osuna, morí als 81 anys.
- 17 de setembre. Matias Salvà Roca, morí als 83 anys.
- 20 de setembre. Juan Antonio del Cid Martínez, morí als 80 anys.
- 21 de setembre. Maria Ferrà Bosch, morí als 48 anys.
- 22 de setembre. Isabel Pons Juan, morí als 90 anys.
- 23 de setembre. Joan Soler Riera, morí als 62 anys.
- 24 de setembre. Joan Miguel Crespí, morí als 85 anys.
- 27 de setembre. Margalida Calafat Salvà, morí als 85 anys. ♦

61

Col·lecció
Tardor - Hivern

**Esports «Sa Plaça»
vos desitja una bona
fermança de Fires**

Pl. Espanya, 39 - Telf. 12 10 00 - 07620 LLUCMAJOR (Mallorca)

Sopa de lletres

Llorenç Mascaró

6 classes de tortugues

G U A S O T E P A C I G
 A M O S D S U O T A S A
 V I S E C T T A P M O I
 Q O N I T B I S L M O S
 U X M A J A F S S L A O
 B O A E R E A H D Y I J
 I E V T R R N F O C A F
 A M O S O M E P B U N Z
 E O I M A H A T G Y C O
 Y J M E A Y T I I Z P A
 B A S D N R A D E D O I
 Z I R A S D I R R F E N
 A E O A X J R N S A E M
 V A H N O E T S A M O S

62

Solució del mes passat

- Curandero
- Metge
- Dida
- Ploradora
- Dentista
- Fosser
- Apotecari
- Ullerer
- Manescal
- Comare

Llaços i Botons

Margalida Tinas
 Mercoria - Llençeria
 Brodats

C/ Major, 101 - Tel. 971120134
 07620 LLUCMAJOR

Estan arreglant el tros de voravia de davant l'illa del bar Ca'n Guti. Els cotxes l'havien destrossada.

Fa més de mig mes que 4 homes hi fan feina.

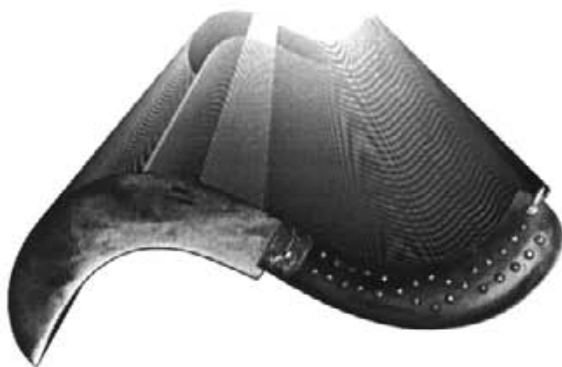
El que ens demanam és si ho fan perquè els vianants hi puguin passar sense córrer el perill de caure o torçar un peu, o perquè els cotxes hi puguin seguir aparcant sense perill de rompre els amortiguadors. ♦

FERRETERIA • GANIVETERIA

Ordinas®

LLUCMAJOR

CARTA DE MESTRE ARTESÀ

C/ d'Es Vall, 128
 Telèfon 971 66 05 80

Ronda Ponent, 13 baixos esq.
 Tel. i Fax 971 12 12 54

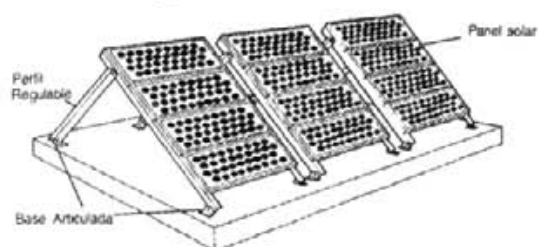
07620 Lluçmajor (Mallorca)

Energies alternatives
Muntatge, venda i manteniment

Oferta Especial Fires

Energía Eòlica

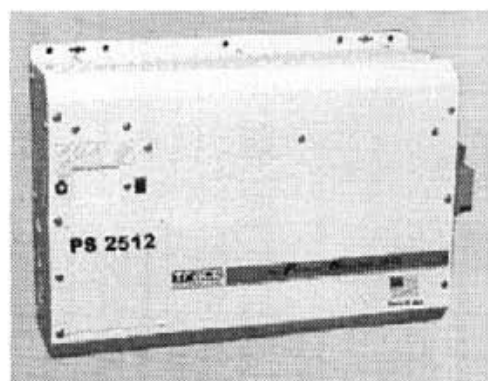
Energía Solar

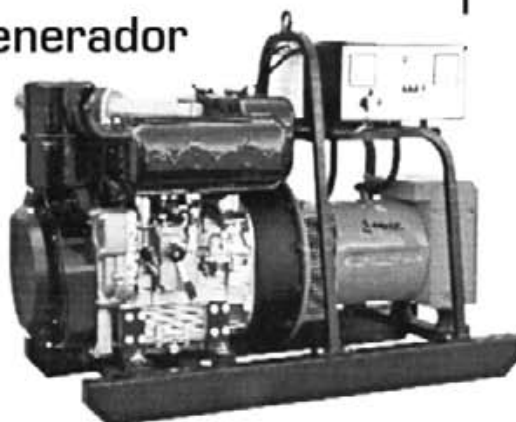
Bateries

Convertidor

Generador

Bona fermança!

SEAT

**Rubí Automòviles
Llucmajor, S.L.**

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

**Si vos voleu fer una bona fermança:
VISITAU-MOS**